

**Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

**Серія:
БІБЛІОГРАФІЯ ВЧЕНИХ
ТНПУ ім. ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

Педагог за покликанням

**до 60-річчя від дня народження
доктора педагогічних наук, професора,
декана факультету педагогіки і психології
Чайки Володимира Мирославовича**

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

УДК 016:[929Чайка+378(477.84)]

П 24

*Рекомендовано до друку методичною радою наукової бібліотеки
Тернопільського національного педагогічного університету ім .В. Гнатюка
Протокол № 2 від 12.03.2020 р.*

Рецензенти:

Янкович О. І. – професор, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти ТНПУ імені В. Гнатюка

Мешко Г. М. – професор, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти ТНПУ імені В. Гнатюка

Укладач та бібліографічний редактор

Кульчицька О. Я. – заступник директора НБ ТНПУ імені В. Гнатюка.

Художнє оформлення та комп'ютерна верстка:

Лохвицький О. В. – завідувач науково-методичного відділу НБ ТНПУ імені В. Гнатюка

Відповідальний за випуск

Чайка І. А. – директор наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка.

П 24 Педагог за покликанням : до 60-річчя від дня народження професора, доктора педагогічних наук, декана факультету педагогіки і психології Чайки Володимира Мирославовича : біобібліографічний покажчик / НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка ; уклад. та бібліогр. ред. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль : Вектор, 2020. – 90 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка).

У біобібліографічному покажчику вміщено основні біографічні матеріали, відомості про педагогічну, наукову та суспільно-громадську діяльність, наведено алфавітний перелік наукових та навчально-методичних праць доктора педагогічних наук, професора – Чайки Володимира Мирославовича.

Видання адресовано науковцям, докторантам, аспірантам, працівникам науково-методичних центрів, наукових бібліотек, педагогічним працівникам, студентам педагогічних спеціальностей.

УДК 016:[929Чайка+378(477.84)]

© Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка

*"Справжній педагог
повинен любити те, чому навчає
і любити тих, кого навчає".*

(педагогічне кредо)

Чайка Володимир Мирославович
*вчений у галузі педагогіки,
теорії та методики професійної освіти,
доктор педагогічних наук,
професор, відмінник освіти України,
декан факультету педагогіки і психології*

Від укладача

Чайка Володимир Мирославович – вчений у галузі педагогіки, теорії та методики професійної освіти, доктор педагогічних наук, професор, відмінник освіти України, декан факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Очолює спеціалізовану вчену раду із захисту докторських дисертацій в університеті, є членом редакційних колегій ряду фахових видань.

Відданий педагогічній справі. Своєю сумлінною працею, невичерпною енергією та оптимізмом, життєвою мудрістю, чуйним ставленням до колег та студентів здобув заслужений авторитет і повагу серед широкого кола науковців і громадськості Тернопільщини та інших регіонів України, Польщі, Словаччини.

Працівники наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка підготували біобібліографічний покажчик **«Педагог за покликанням»** – до 60-річчя від дня народження доктора педагогічних наук, професора, декана факультету педагогіки і психології Чайки Володимира Мирославовича, що продовжує серію посібників «Бібліографія вчених ТНПУ імені В. Гнатюка».

У виданні представлено бібліографію праць В. М. Чайки, що були надруковані впродовж науково-педагогічної діяльності професора: монографії, підручники з педагогіки і дидактики вищої школи, теорії і методики професійної освіти, діагностики процесу і результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів, наукові та навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, навчальні програми, статті у періодичних виданнях і наукових збірниках; виступи на науково-практичних конференціях, що надруковані в Україні та за кордоном. Також включено публікації із періодичних та науково-популярних краєзнавчих видань, що доповнюють інформацію про життя та діяльність Володимира Мирославовича.

Відкриває покажчик вірш-присвята **«Провідний вчений у галузі педагогіки»**, написала Ірик З. Й., завідувач відділу наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка та стаття доктора філологічних наук, члена Національної спілки письменників України Миколи Зимомрі – «Володимир Чайка».

Видання вміщує біографічну довідку **«Життя та діяльність Володимира Чайки»**. Біографію вченого продовжує перелік основних дат життя і діяльності, який розміщений в прямій хронології.

Біобібліографічний покажчик складається з 5 розділів:

Розділ 1. «Науковий доробок професора В. М. Чайки», що містить бібліографічні описи публікацій, які згруповано за видами документів, а в межах виду – за абеткою:

- кандидатська і докторська дисертації та їх автореферати;
- наукові та навчально-методичні праці професора;
- видання вченого-педагога у співавторстві;
- тези доповідей конференцій, семінарів та симпозіумів;
- статті із наукових фахових та інших видань.

Розділ 2. «Редакційно-рецензійна діяльність В. М. Чайки». Входять праці, у підготовці яких науковець брав участь як головний редактор, голова або член редколегії (з поміткою «Ред») та рецензії (з поміткою «Рец»).

Розділ 3. «Наукова школа професора В. М. Чайки» представляє бібліографічні описи, згруповані у підрозділи: *“Докторські дисертації”*, *“Кандидатські дисертації”*, *“Магістерські роботи”* та *“Дипломні роботи”* за алфавітом прізвищ.

Розділ 4. «Документи про життя та діяльність професора В. М. Чайки» вміщує публікації про життєвий шлях та науково-педагогічну діяльність професора.

Розділ 5. «Бібліографія праць В. М. Чайки».

Окремим є розділ **«Відомості про подяки та нагороди»** за навчально-виховну, наукову та громадську роботу.

Додатком до посібника є *фотоматеріали* – світлини, які відображають життєвий і творчий шлях ювіляра, зокрема його участь у вчених нарадах, конференціях, семінарах тощо.

Бібліографічні описи публікацій у межах розділів біобібліографічного покажчика згруповані за абеткою, пронумеровані. Загальна кількість їх становить 189 позицій. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами. Відбір документів проведено за допомогою каталогів і картотек НБ ТНПУ імені В. Гнатюка, Тернопільської державної універсальної наукової бібліотеки (ТДОУНБ), Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського. Також включено бібліографічні джерела і матеріали, надані науковцем особисто. Публікації, що увійшли до покажчика, було переглянуто *de visu*.

Для зручного та ефективного використання видання розроблено науково-допоміжний апарат, який представлено: іменним покажчиком прізвищ осіб, відомості про яких є у бібліографічних записах даного видання; покажчиком назв публікацій у алфавітному порядку.

Науковий доробок професора Чайки В. М. представлений у виданні за інформаційного сприяння колективу наукової бібліотеки ТНПУ імені В. Гнатюка, якому автор висловлює щире подяку.

Покажчик адресовано науковцям, докторантам, аспірантам, працівникам науково-методичних центрів, наукових бібліотек, педагогічним працівникам, студентам педагогічних спеціальностей.

Усі пропозиції та критичні зауваження просимо надсилати за адресою:

46027

Наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка

вул. М. Кривоноса, 2 м. Тернопіль

e-mail: library @tnpu.edu.u

Провідний вчений у галузі педагогіки (вірш-присвята)

Вже квітень у фату вдягає вишні,
Черешні, груші, сливи, аличу.
На Землю з Неба спогляда Всевишній
І Руку простягає нам Свою:

У Вас сьогодні ювілейна дата:
Десятків шість прожитого життя!
Горнуться діти під опіку тата.
Обожнюють онуки дідуся.

Шанують Вас колеги по роботі.
Бібліотека праці зберіга.
Дружина – в піклуванні та турботі.
Наука має гідного творця.

Для Вас є педагогіка – стихія,
В якій Ви вже вируєте роки.
Є кожна обґрунтованою дія,
Того й висот в науці досягли.

А «тести з педагогіки» можливість
Студентам здати іспити дають.
Та спершу в школі на навчальній ниві
В Маначині почали творчу путь.

Там музику Ви дітям викладали.
Улюбленим для учнів став предмет.
В середній школі швидко дні минали.
Почавсь для Вас у нашій виші злет.

У дев'яностому переступили
Поріг педагогічного. З тих пір
Для себе світ науки Ви відкрили.
Спізнали тут тернопільський манір.

Спочатку асистентом працювали.
Так починався професійний ріст.
Десять років через три доцентом стали.
В житті Ви та в науці оптиміст.

Вже й докторську успішно захистили.
«Отримали» професора звання.
Черпаєте снагу, здоров'я, силу
З джерел педагогічного життя.
На Кривоноса 2 десь 30 років
Прямуєте із вогником завжди.
Не чутно другий місяць Ваших кроків.
Добрався карантин, на жаль, й сюди.
Та ми не можемо Вас не привітати!
До серця линуть Вашого слова,
В яких ми маємо намір передати
Бібліотеки щирі почуття!
Бажаємо здоров'я преміцного
Вам, всій родині Вашій та сім'ї.
Багато ласки, щастячка земного.
Насуцного Вам хліба на столі.
Рясного врожаю на творчій ниві.
Всі іспити на людяність пройти.
Вирішувати справи всі важливі.
Прожити многі, благії роки!!!

Ірик З. Й., завідувач відділу
наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка

Володимир Чайка

Іноді хочеться шукати сенс правди з посиланням на видумані джерела. Так, наприклад, німецький філософ Йоганн Фіхте (1762–1814) шукав, як відомо, абсолютне «Я» крізь призму теоретичної засади на рівні сполуки, що послушала б «мислення, буття та всесвіт». У її світлі оце величне «Я» мало тверду основу – «моральну діяльність свідомості». Що ж, то було давно. Фіхте, власне, як один із засновників Берлінського університету (1810), у стінах якого автор цих рядків навчався в аспірантурі упродовж 1969–1972 років, мав чимало можливостей потвердити свої міркування. До речі, Фіхте судилося бути першим визначним ректором цього Храму науки. Чи вдалося йому це зробити? Либонь, ні, бо на перешкоді стала емпірична природа «не-Я». Окремий момент: моральна діяльність людини, яка вперто не хоче змінюватися на краще. Палили людину тоді, за епохи діяльності названого представника класичної німецької філософії, «запалюють» і тепер. Досить згадати дивовижну історію з юною дівчиною Оксаною Макар з Миколаєва... Вона відійшла за межу Вічності у тяжких муках. Але тінь її терпіння полишиться на вівтарі моралі цілого суспільства, а не тільки на совісті тих кількох недолюдків, які позбиткувалися над красою життя. Тому, як на мій погляд, невинно зростає і зростатиме у майбутньому роль університетської системи виховання та навчання. Передусім йдеться про її моральну якість, носіями якої постають педагоги. До них, без сумніву, належить і Володимир Чайка.

Серед закладів вищої школи в Україні Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка посідає виразно чільне місце, якщо вести мову про масив видань, присвячених дослідженню різноманітних питань педагогічної проблематики. Либонь, це закономірно, бо ж тут склався цілісний колектив науковців, покликаних вивчати актуальні аспекти саме педагогічних наук. Тут працюють відомі вчені, члени-кореспонденти АПН України Володимир Кравець, Григорій Терещук, професори Михайло Фіцула, Володимир Чайка. Вони активно осмислюють дієвість усього комплексу, що охоплює визначальні характеристики освітнього процесу, власне, у найширшому розумінні. Йдеться про розмаїті прояви діяльності школи, зокрема, освітнього, виховально-освітнього, практично-освітнього, навчального, навчально-виховного характеру тощо.

З-поміж видань, що упродовж останніх років збагатили книжкову полицку педагога, варто виокремити праці М. Фіцули – «Педагогіка» (2007); В. Кравця – «Статева соціалізація дітей і підлітків: закономірності та гендерні особливості» (2008) та ін. У цьому контексті заслуговує на увагу щойно виданий навчальний посібник доктора педагогічних наук, професора Володимира Чайки «Основи дидактики» (Тернопіль, 2008, 348 с).

Сказати б одразу: мовиться про навчальний посібник, який має безпосереднього реципієнта – студентів вищих навчальних закладів, вчителів, а також тих, хто прагне підвищення своєї фахової кваліфікації, власне, як педагога. Він слушно рекомендований для вжитку Міністерством освіти і науки

України. Проте вже перше ознайомлення свідчить: рецензована книжка має далеко ширше читацьке коло, бо ж вона містить узагальнюючі результати, змістовні спостереження про синтезовані знання з дидактики. Обравши таке функціональне визначення свого проекту, а відтак і специфіку його прагматичного призначення, автор ґрунтовної праці вдало окреслив її складники, доступну форму висвітлення так званих опорних тем, послідовності та логіки викладу багатого матеріалу.

Побудова навчального посібника позначена різновекторністю, хоч авторська націленість аналізу є однозначно зосередженою на власну інтерпретаторську позицію – об'єктивне розкриття того чи іншого питання. Загалом посібник містить вісім навчальних тем, а саме: предмет і завдання дидактики; процес навчання, його структура; закономірності і принципи навчання; зміст освіти в національній школі; методи і засоби навчання; форми організації навчання; контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів; технології навчання. Звідси – структурованість інших підходів, в основі яких пряма взаємодія вагомих допоміжних компонентів. Вони містяться опісля кожної розглянутої теми. Це – головні бібліографічні джерела, контрольні завдання, тестові завдання різних рівнів, відповіді на тестові завдання відповідних рівнів, а також творчі завдання, що служать самотутніми орієнтаційними ознаками для їхнього правильного розуміння та засвоєння. Цінне видання завершує додаток, в якому зазначені методичні поради майбутньому вчителю з реалізації дидактико-технологічних знань у процесі самоаналізу змісту й результатів педагогічної діяльності. Одне слово, актуальність, головна концепція та методологічні принципи рецензованої праці не викликають сумнівів. Усі її ланки логічно взаємопов'язані між собою предметною зарядженістю, своєрідною енергетикою – зацікавити б студента як текстами розгорнутих лекцій, так і завданнями для самоконтролю.

Що впадає в око? Передусім система координат, з допомогою яких В. Чайка аргументовано й доступно розкриває домінуючу роль дидактики у процесі становлення особистості. Адже це грецьке поняття означає, за твердженням автора глобальної праці «Велика дидактика» Яна Амоса Коменського (1592–1670), «універсальне мистецтво навчати всьому всіх». Центральною її віссю є зв'язок з філософією, психологією, соціологією, естетикою, етикою, теорією виховання тощо. Звідси – висновок про те, що процес навчання як система поєднаних діяльностей посідає чільне місце серед складних дидактичних підсистем з проєкцією на теорію навчання, теорію змісту освіти, а також механізм засвоєння знань. Окреме поле на сторінках навчального посібника відведене для лаконічної характеристики дидактичних поглядів Я. А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, Й. Песталоцці, Й. Гербарта, К. Ушинського, Д. Дьюї, Г. Ващенко, П. Гальперіна, В. Сухомлинського. Тут, щоправда, слід підкреслити: цей розділ був би вагомим, коли б автор праці розглянув також дидактичну модель виховання Августина Волошина (1874–1945). Адже перу цього визначного українського педагога, нині Героя України (посмертно), належать дві спеціальні праці: «Педагогіка і дидактика» (Ужгород, 1923) та «Дидактика» (Ужгород, 1932).

Добре, що В. Чайка постійно прагне використати опорні понятійні блоки щодо кожної теми. Водночас досвідчений педагог вмiло послуговується лаконiчними визначеннями, власне, тими переконливими дефiнiцiями, якi виразно видiляють сутнiсть змiстових величин, скажiмо, процесу навчання, його функцiй, структури складових компонентiв тощо. У цьому зв'язку вiн правильно «вкраплює» вiдповiднi акценти, що мають дослiдницький характер. Однак все це переконливо вмотивовано мiсткими висновками, якi, у свою чергу, служать певною спонукою для реципiєнтiв – активно спрямувати їхню пiзнавальну дiяльнiсть на осмислення запропонованого матерiалу та його успiшне засвоєння.

Видiляючи вiсiм означених лекцiйних тем, автор залучає в їхнє коло багатий матерiал, що може бути у пригодi при вивченнi тематично спорiдненого текстового масиву (примiром, українознавство як чинник нацiональної школи; рiдна мова та її значення для втiлення засади Я. А. Коменського – «вiд свого до чужого», «вiд близького до далекого»). Адже йдеться не тiльки про комунiкативно-прагматичний аспект функцiонування мови в життi народу, але й про засади, що сприяють активiзацiї корекцiйно-виховної роботи безпосередньо в стiнах школи (середня, вища) та в родинi. Варто наголосити: Я. А. Коменський, якому судилося жити на землях Чехiї, Нiмеччини, Польщi, Англiї, Голландiї, Швецiї, Угорщини, розглядав мовне питання в таких працях, як «Скарбниця чеської мови», «Свiт чуттєвих речей в малюнках», «Про культуру природнiх обдарувань», «Щастя народу» та iн. Родоначальник педагогiки як науки аргументовано окреслював визначальне мiсце материнської мови в духовному становленнi особистостi передусiм у капiтальнiй роботi «Велика дидактика», що була завершена 1632 року й видана 1657 року. До речi, саме генiальний син чеського народу вперше потвердив слухнiсть свiдчення Дiюгена про те, що «основою кожної держави» є «виховання молодi». А звiдси – вагомiсть можливостей пiзнавальної сфери; вона забезпечує в процесi виховання розвиток особистостi, сприяє не тiльки її iнтелектуальному вдосконаленню, але й нерiдко – корекцiї вад, недолiкiв моторики, соцiальної й трудової адаптацiї. Я. А. Коменський ввiв комплексний пошук тих найбільш ефективних засобiв виховання, якi б вiдповiдали вимогам дидактики крiзь призму її первинного смислового звучання, тобто вмiти навчати як у стiнах школи, так i поза її межами, зокрема, в колi родини та на шляху до духовного Храму. В основi цiєї системної парадигми лежить диференцiацiя за вiком, статтю, особливостями психiчного розвитку дитини. Вже у передньому словi «До читатiв» «Великої дидактики» автор виокремлює у другому пунктi «коротку вказiвку, як легше вивчити ту чи iншу мову». Поза всяким сумнiвом, його методика навчання заснована на засадах неодмiнного володiння материнською мовою, бо ж вона збуджує резервнi можливостi органiзму, активiзує збереження компенсаторних функцiй, спричиняє корекцiйно вiдновлювальний ефект у процесi сприйняття мiжпоколiнного досвiду, оцiнок, подiй i ширше – iсторичної пам'ятi як плодотворного «живого джерела» неминущостi народу. За словами Я. А. Коменського, «наступне поколiння постане саме таким, як будуть вихованi громадяни»; адже у «багатобарвностi освiчених – щастя свiту». Якщо iндивiд здобуває освiту вiдповiдно до цiннiсних орієнтацiй,

завдяки яким вдосконалюється людська природа, то ступінь володіння рідною мовою демонструє якість комунікативної культури. Виховання індивіда як носія високих духовних цінностей народу можливе тільки у сполучі з умовами, за яких освітній процес відбувається на ґрунті навчання рідною мовою.

В. Чайка зримо виявляє аналогічні співвідношення, зокрема, у четвертій лекції «Зміст освіти в національній школі», виокремлюючи питання про вимоги до підручників рідною мовою та особливості отримання студентами повноцінних знань.

Навчальний посібник «Основи дидактики» добре читається і сприймається, хоч трапляються й окремі ускладнені конструкції речень (с. 56, 89, 174, 211). Як гадаємо, у межах восьмої лекції, якою завершується цінна праця В. Чайки, варто було б закрити бесіду про базові лінії розвитку освіти крізь призму основних засад Болонської декларації, а саме з проекцією на досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчально-виховного процесу в Тернопільському національному педагогічному університеті ім. Володимира Гнатюка.

Науково-практичне значення рецензованого видання полягає в тому, що воно може бути використане у різних вимірах і різними категоріями читачів – викладачами, вчителями, студентами, учнями, одне слово, – кожним, хто має мотив навчальної діяльності. З-поміж багатьох публікацій слід увиразнити такі, як, приміром: «Підготовка майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності» (2006); «Українська етнопедagogіка» (співавтори Л. Цимбал, Т. Пономаренко; 2007).

Однак я зумисне зробив спробу розглянути одну з вагомих праць доктора педагогічних наук, професора Володимира Чайки, щоб підкреслити: в його особі маємо провідного вченого у галузі педагогіки? теорії та методики професійної освіти. Педагог народився 27 квітня 1960 року в селі Немпринці, що у Волочиському районі. Вищу освіту здобув упродовж 1979–1983 рр. у Вінницькому державному педагогічному інституті ім. Миколи Островського. Майстерності набував в 1983–1987 рр., працюючи учителем музики Маначинської середньої школи. На 1990 рік припав знак долі: працевлаштування в Тернопільському національному педагогічному університеті, де пройшов ланки від асистента, доцента (1993) до професора (2008), директора Інституту педагогіки і психології (2003). Сходинки до вершини були типовими: 1990 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного аналізу». А на 2006 рік припав, захист докторської дисертації на тему «Теорія і технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності». Він має відзнаку «відмінник освіти України» (2005). Упродовж 1999–2010 рр. був незмінним ученим секретарем спеціалізованої вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

До наукових зацікавлень Володимира Чайки долучаються різні проблеми, що охоплюють питання дидактики вищої школи, теорії і методики професійної освіти, діагностики процесу і результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів. Педагог здійснює значну науково-педагогічну діяльність: під його керівництвом захищена ціла низка докторських і кандидатських дисертацій,

зокрема, з тематики теорії виховання та історії педагогіки. Він очолює спеціалізовану вчену раду із захисту докторських дисертацій в Тернопільському педагогічному університеті, є членом авторитетних редакційних колегій фахових видань.

Щоденно Володимир Чайка прямує попри скромний пам'ятник Володимиру Гнатюку. На цьому ж постаменті ще кільканадцять літ тому височів інший знак для іншої особистості. Зупиниться на мить: як навчити молодих спостерігати і відшукати сутність зміни часу, а також цінностей, які не витримали випробування цим же його плином? Може, хтось знайде відповідь у листах Й. Г. Песталоцці, у його «Пораднику для матерів», засадах «Материнської школи» та «Великої дидактики» Я. А. Коменського. Він знає: найкращою школою виховання є життя. Тому шукати моральну основу для незрадливого «Я» треба кожному в усі пори року... Бо ж сказано Василем Стусом поетичними словами, які летять крізь вікна в позапростір:

Верни мене, пам'яте моя!
Нехай на серце ляже ваготою
моя земля з рахманною журбою,
хай сходить співом горло соловя
в гаю нічному. Пам'яте верни
із чебреця, із липня жаротою.
Хай яблука осіннього достою
в мої червонобокi виснуть сни.

Хтось виповість: ці «вікна в позапростір» легко постають в уяві поетів. Але не в уяві того, хто вирішує їхні долі. А звідси – розколоте твердження Ліни Костенко: «Як важко бути Антеєм на асфальті!».

Микола Зимомря, д-р філологічних наук,
член Національної спілки письменників України.

Володимир Чайка / Микола Зимомря // Час і життя :
художньо-документальні нариси / М. І. Зимомря ; відп. ред.
І. М. Зимомря. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – С. 476–481.

Життя та діяльність Володимира Чайки. Біографічна довідка

Чайка Володимир Мирославович – вчений у галузі педагогіки, теорії та методики професійної освіти, доктор педагогічних наук (2006), професор (2008), відмінник освіти України (2005), директор Інституту педагогіки і психології (2003), учений секретар спеціалізованої вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка (з 1999 р. – 2010 р.).

Життєвий шлях ювіляра розпочався 28 квітня 1960 року в селі Немиринці Волочиського району, Хмельницької області.

Чайка Володимир Мирославович після закінчення Вінницького державного педагогічного інституту ім. М. Островського працював учителем музики Маначинської середньої школи Волочиського р-ну Хмельницької області. У листопаді 1987 року вступив до аспірантури Київського державного педагогічного інституту ім. О. Горького (м. Київ), яку закінчив у 1990 році і тоді захистив кандидатську дисертацію.

З 1990 р. працює в Тернопільському державному педагогічному інституті ім. Я. О. Галана.

У 1990 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного аналізу».

З 1990 р. – асистент кафедри педагогічної майстерності, з 1993 р. – доцент кафедри педагогічної майстерності. З 1995 р. – доцент кафедри педагогіки. У 2002 року був призначений директором інституту педагогіки і психології.

У 2005 р. вступив до докторантури ТНПУ ім. В. Гнатюка. У 2006 році захистив докторську дисертацію на тему: «Теорія і технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності».

Опублікував 125 наукових і науково-методичних праць, у тому числі 5 монографій, 14 навчально-методичних посібників.

Професор Чайка В. М. викладає такі навчальні дисципліни: «Дидактика», «Педагогіка дошкільна», «Порівняльна педагогіка», «Основи науково-педагогічних досліджень», постійно вдосконалює їх методичне забезпечення, упроваджує нові освітні технології. Він є гарантом освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Декан факультету педагогіки і психології Чайка В. М. зробив вагомий внесок в організацію навчального процесу ЗВО, запровадження Європейської кредитно-трансферної системи, надавав пропозиції до Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти України, нормативних документів МОН, є співавтором комплексної освітньої програми для дітей дошкільного віку «Дитина в дошкільні роки», рекомендованої МОН України (2015 р.).

Чайка В. М. був членом ВАК України. На даний час є також членом сектору НМР МОН України.

Професор В. М. Чайка здійснює значну науково-педагогічну діяльність.

З 2000 року заснував наукову школу з проблем професійної освіти і дидактики вищої школи, яка десять років виборює цільове фінансування від

МОН України. Під його керівництвом захищено 1 докторську і 14 кандидатських дисертацій. Наукова школа Чайки В. М. отримала визнання не лише в Україні, але й за її межами.

З 2000 по 2010 р. учений секретар спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Окрім цього, він є головою ради факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, заступником голови спеціалізованої вченої ради Д 58.053.03, заступником головного редактора фахового видання «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка», а також є членом редакційних колегій ряду фахових видань.

Важливою ділянкою роботи стала участь професора Чайки В. М. у роботі експертної ради МОН України, комісій з ліцензування та акредитації закладів вищої освіти

Професор брав участь у міжнародних конференціях з проблем педагогіки вищої школи (м. Київ, м. Донецьк, м. Зелена Гура (Польща).

З 2016 по 2019 рр. працював на посаді професора кафедри педагогіки Вищої школи інформатики та економіки (м. Ольштин, Польща).

За досягнення у роботі в 2005 році нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (посвідчення № 76122 від 5.12.2005), грамотами Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Тернопільської міської ради, Тернопільської обласної державної адміністрації (квітень 2000 р., квітень 2012 р.), Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України (2015 р.).

Стажування:

1. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, стажування на кафедрі педагогіки дошкільної та початкової освіти (2012 р.). Тема: «Удосконалення професійної перепідготовки учителів у світлі неперервної освіти».

2. Словаччина (Братислава) м. Кошіце. Academie Society of Michal Baludansky (2016 р.).

Сфера наукових інтересів:

Проблеми дидактики вищої школи, теорії і методики професійної освіти, діагностики процесу і результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Основні дати життя та діяльності

- 1960** – народився 27 квітня в селі Немирівці Волочиського району Хмельницької області.
- 1975** – закінчив вісім класів Федірківської восьмирічної школи Волочиського району;
– вступив до Хмельницького музичного училища.
- 1979** – вступив до Вінницького державного педагогічного інституту ім. М. Островського.
- 1983** – закінчив Вінницький державний педагогічний інститут.
- 1983–87** – працював вчителем музики Маначинської середньої школи Волочиського району, Хмельницької області.
- 1987** – вступив до аспірантури Київського державного педагогічного інституту ім. Горького.
- 1990** – асистент кафедри педагогічної майстерності Тернопільського державного педагогічного інституту ім. Я. О. Галана;
– успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного аналізу (на матеріалі підготовки вчителя початкової школи)».
- 1991** – старший викладач кафедри педагогічної майстерності Тернопільського державного педагогічного інституту ім. Я. О. Галана.
- 1992** – доцент кафедри педагогічної майстерності Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1995** – доцент кафедри педагогіки Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 2000** – заснував наукову школу з проблем професійної освіти і дидактики вищої школи, яка десять років виборює цільове фінансування від МОН України.
- 1999 – 2010** – учений секретар спеціалізованої вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.
- 2002** – призначений директором інституту педагогіки і психології Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.
- 2005** – вступив до докторантури ТНПУ ім. В. Гнатюка.
- 2006** – захистив докторську дисертацію на тему: «Теорія і технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності»;
– професор кафедри педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

-
- 2009** – декан інституту педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.
- 2012** – стажування на кафедрі педагогіки дошкільної та початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, тема: «Удосконалення професійної перепідготовки учителів у світлі неперервної освіти».
- 2016** – стажування у Словаччині (Братислава) м. Кошіце. Academic Society of Michal Baludansky.
- 2016 – 2019** – професор кафедри педагогіки Вищої школи інформатики та економіки (м. Ольштин, Польща).
- Сьогодні** – декан факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.
- професор кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
- голова ради факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
- заступник головного редактора фахового видання «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка».
- член експертної ради МОН України та комісій з ліцензування та акредитації закладів вищої освіти.
- заступник голови Спеціалізованої вченої ради Д 58.053.03, член Спеціалізованої вченої ради Д 58.053.01 Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

Науковий доробок професора В. М. Чайки

Якщо вчитель має лише любов до справи, він буде хорошим учителем.
Якщо вчитель має любов до учня, як батько, мати, він буде кращий від того вчителя,
який прочитав усі книжки, але не має любові ні до справи, ні до учнів.
Якщо вчитель поєднає в собі любов до справи і до учнів, він – досконалий учитель.
(Л. Толстой)

Кандидатська і докторська дисертації та їх автореферати

1. Теорія і технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності [Рукопис] : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Чайка Володимир Мирославович ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. консультант Г. В. Терещук. – Тернопіль, 2006. – 463 с. – Бібліогр.: с. 359–392. – URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8376/1/Chaika%20V.%20M..pdf>

У дисертації визначено сутність поняття "саморегуляція педагогічної діяльності вчителя", її структуру і функції, критерії і показники рівнів сформованості мотиваційного, теоретичного і практичного компонентів готовності майбутнього фахівця до досліджуваного феномена.

Науково обґрунтовано концепцію і модель системи підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції професійної діяльності у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін, розроблено систему підготовки, яка відображає структурно-функціональну взаємодію основних компонентів (цільовий, змістовий, процесуальний, результативний). Обґрунтовано та експериментальне перевірено технологію і психолого-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності, здійснено порівняльний аналіз ефективності різних технологій навчання студентів в аспекті досліджуваної проблеми.

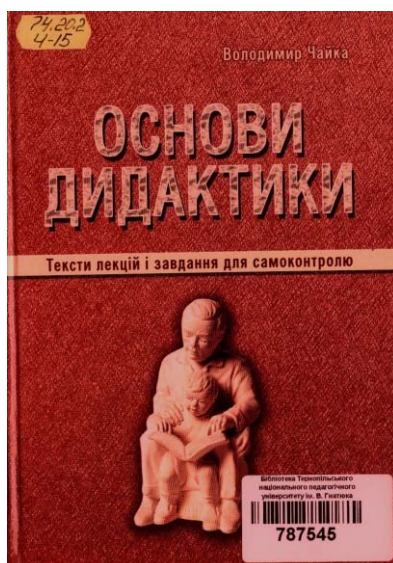
2. Теорія і технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Чайка Володимир Мирославович ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2006. – 43 с. – URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8375/1/Chaika%20V.%20M..pdf>

3. Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного аналізу (на матеріалі підготовки вчителя початкової школи) :
дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 – теорія і історія педагогіки / Чайка Владимир Мирославович ; Київський держ. пед. ін.іт імені О. М. Горького. – Київ : 1990. – 123 с.

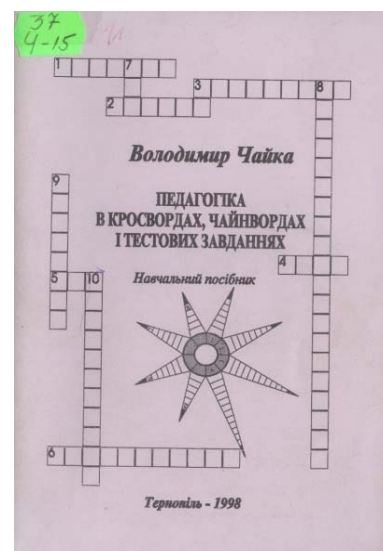
Мету дослідження склали теоретична розробка і практична апробація системи заходів, необхідних для підготовки студентів до педагогічного аналізу. Суть гіпотези в припущенні того, що рівень готовності вчителя до здійснення аналізу педагогічної діяльності можливо значно підвищити, якщо підготовка студентів до педагогічного аналізу забезпечує синтез знань і вмінь, засвоєних ними у процесі вивчення предметів психолого-педагогічного циклу на базі методології пізнання, і спеціальних знань і вмінь з технології педагогічного аналізу, передбачених спецкурсом. Інтеграція груп знань і вмінь, які умовно названі методологічними, теоретичними, дидактико-технологічними, успішно здійснюється лише в умовах спеціально організованої аналітичної діяльності, яка спрямована на визначення ступеня відповідності педагогічної реальності певному еталону (програмі спостереження й аналізу), що розроблений з урахуванням сучасних досягнень в теорії і передовій практиці навчання і виховання.

4. Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного аналізу (на матеріалі підготовки вчителя початкової школи) : автореф.
дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 – теорія і педагогіки / Чайка Владимир Мирославович ; Київський держ. пед. ін.іт імені О. М. Горького. – Київ : 1990. – 23 с.

Наукові та навчально-методичні праці професора

5. **Основи дидактики** : навчальний посібник для студ. вузів / В. М. Чайка. – Київ : Академвидав, 2011. – 240 с. – (Альма-матер).
6. **Основи дидактики** : тексти лекцій і завдання для самоконтролю : навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / Володимир Чайка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 350 с.
7. **Основи дидактики** : тексти лекцій і завдання для самоконтролю : навчальний посібник для студ. пед. вузів / В. М. Чайка. – Тернопіль : Астон, 2002. – 244 с.
8. **Педагогіка в кросвордах, чайнвордах і тестових завданнях** : навчальний посібник / В. М. Чайка. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1998. – 124 с.

9. **Педагогіка: тестові завдання** : навчальний посібник [для студ. вищ. пед. закл. освіти] / В. М. Чайка. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2000. – 168 с.

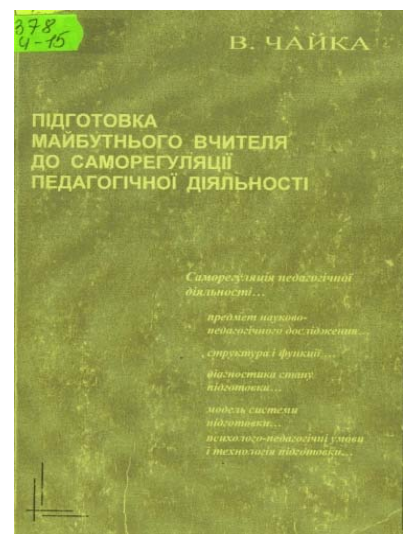
10. Педагогіка (тестові завдання) : навчальний посібник для студ. вищ. пед. закл. Освіти / В. М. Чайка. – 2-ге вид., переробл. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2002. – 168 с.

11. Педагогіка вищої школи : програма навчального курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / розроб. В. М. Чайка. – Тернопіль : ТНПУ, 2012. – 21 с.

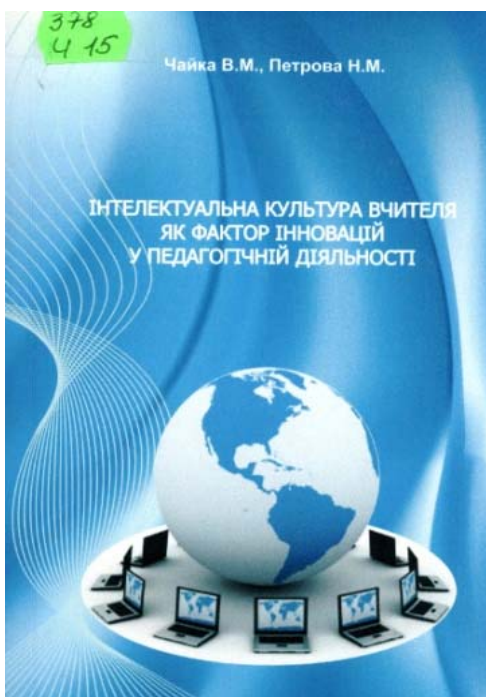
12. Підготовка майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності :

монографія / В. М. Чайка ; за ред. Г. В. Терещука. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. – 275 с.

13. Порівняльна педагогіка : програма навчального курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / розроб. В. М. Чайка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – 24 с.

Видання вченого-педагога у співавторстві

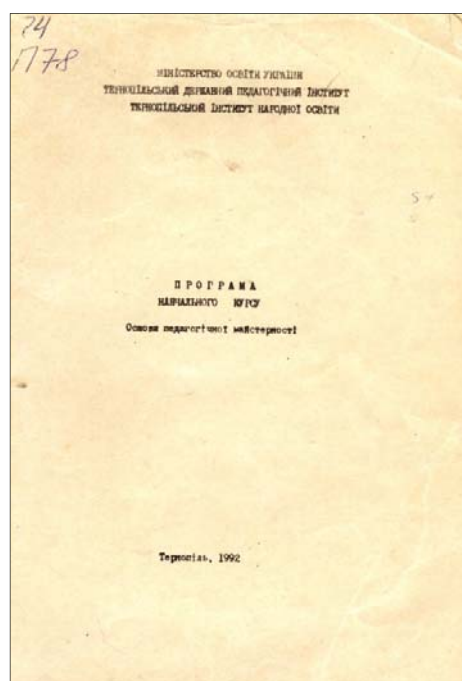
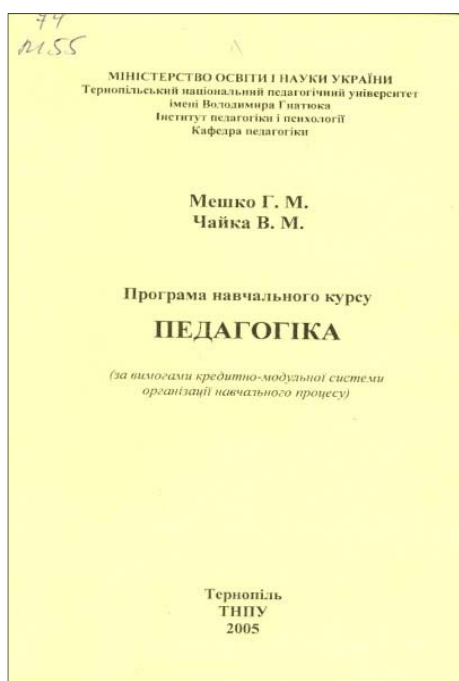
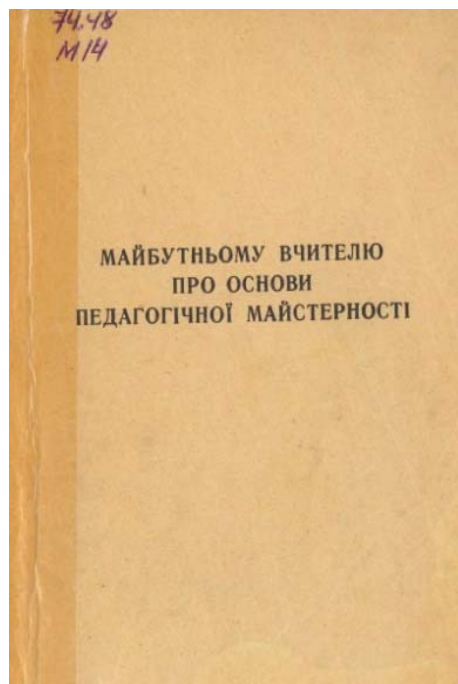
14. Інтелектуальна культура вчителя як фактор інновацій у педагогічній діяльності : монографія / В. М. Чайка, Н. М. Петрова. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – 308 с.

15. Лідерські компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу: прогностичний аналіз : навчальний посібник / В. Чайка, О. Писарчук. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. – 40 с.

16. **Майбутньому вчителю про основи педагогічної майстерності** / П. І. Загребельний, В. М. Чайка, Е. О. Грішин [та ін.] ; за ред. Е. О. Грішина, В. М. Чайки. – Тернопіль : Збруч, 1993. – 167 с.

17. **Методика педагогічного стимулювання : методичні рекомендації для студентів педагогічного вузу** / уклад. В. М. Чайка, Н. Р. Коваль, О. В. Ковтун. – Тернопіль, 1993. – 23 с.

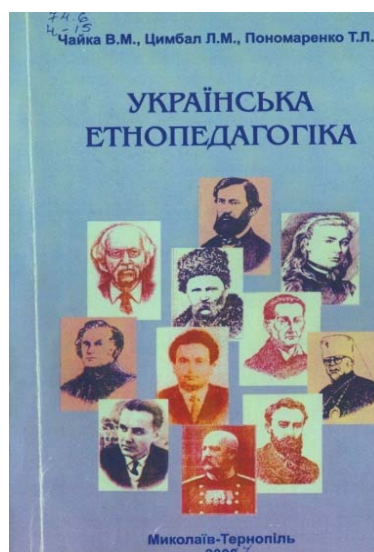
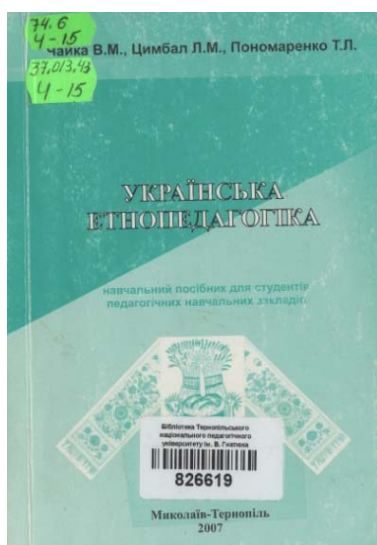
18. **Основи педагогічної майстерності : програма навчального курсу** / Е. О. Грішин, С. М. Дудар, М. І. Рудакевич, В. М. Чайка. – Тернопіль, 1992. – 84 с. – 1 авт. арк.

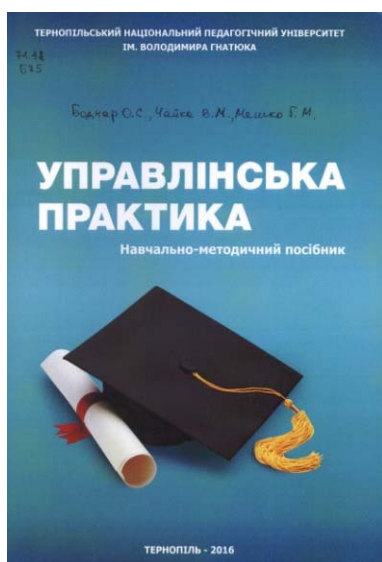
19. **Педагогіка : програма навчального курсу за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу** / Мешко Г. М., Чайка В. М. ; Тернопільський національний педагогічний університет ; за заг. ред. В. П. Кравця. – Тернопіль: ТНПУ, 2005. – 91 с.

20. **Положення про педагогічну практику студентів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка** / підгот.: Г. В. Терещук, В. М. Чайка, О. Т. Винничук, О. М. Вар. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 36 с.

21. **Теория и технология анализа и самоанализа педагогической деятельности учителя начальной школы** : прогр. спецкурса / Бондарь В. И., Чайка В. М. – Киев, 1989. – 19 с.

22. **Українська етнопедagogіка** : навчальний посібник для студ. пед. навч. закл. / В. М. Чайка, Л. М. Цимбал, Т. Л. Пономаренко. – Миколаїв ; Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 222 с.
23. **Українська етнопедagogіка** : навчальний посібник для студ. пед. навч. закладу / В. М. Чайка, Л. М. Цимбал, Т. Л. Пономаренко. – Миколаїв ; Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. – 208 с.

24. **Управлінська практика** : навчально-методичний посібник / О. С. Боднар, В. М. Чайка, Г. М. Мешко. – Тернопіль : Крок, 2016. – 80 с.
25. **Формування навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів: теорія і практика** : монографія / Г. І. Костишина, В. М. Чайка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. – 352 с.

Тези доповідей конференцій, семінарів та симпозіумів

26. **Впровадження кредитно-трансферної системи організації навчання у процесі професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя / В. М. Чайка // Професіоналізм педагога в контексті Європейського вибору України : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Ялта, Крим, Україна, 20–22 вересня 2007 р.) / редкол.: О. В. Глузман, М. Я. Ігнатенко, В. С. Заслуженюк [та ін.] ; відпов. за вип.: М. Я. Ігнатенко, М. В. Овчинников. – Ялта : РВВ КГУ, 2007. – Ч. 2. – С. 148–152.**
27. **Готовність випускників педвузу до здійснення аналізу і самоаналізу педагогічної діяльності як критерій ефективності їх підготовки / В. М. Чайка // Учитель національної школи : тези науково-практичної конференції : у 2 ч. / відпов. ред. А. В. Вихрущ. – Тернопіль : Тернопільський державний педагогічний інститут ім. В. Гнатюка, 1991. – Ч. 1. – С. 96–98.**
28. **Дидактичні ідеї Я. А. Коменського – основа конкретизації деяких принципів навчання / В. М. Чайка // Творча спадщина Яна Амоса Коменського і сучасність : тези доповідей та виступів на міжвузівській науково-методичній конференції, присвяченій 400-річчю від дня народження Я. А. Коменського / ДПІ ім. І. Франка, Львівська крайова організація товариства "Рідна школа" ; редкол.: С. Сухорський, Л. Баїк, Н. Павленко [та ін.]. – Львів : Основа, 1992. – С. 43–44.**
29. **Естетика розумової діяльності майбутнього вчителя / В. М. Чайка // Формування у школярів естетичного ставлення до праці : тези науково-практичної конференції / відпов. ред Л. В. Суходольська ; редкол.: Е. Я. Палихата, В. М. Чайка, Б. Б. Щавурський. – Тернопіль : ТДПІ ім. В. Гнатюка, 1995. – С. 8–10.**
30. **Медіа як виховне середовище сучасної дитини / В. М. Чайка // Сучасні соціокультурні та психолого-педагогічні координати розвитку дитини : матеріали Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції (19.04–20.04.2018). – Тернопіль, 2018. – С. 210–213. – URL: http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13298/1/Chajka_konf.PDF.**
31. **Навчально-виховний процес в педагогічному вузі: проблеми і перспективи / В. М. Чайка // Альтернативні ідеї, підходи і технології навчання та освіти : тези доповідей міжнародної наукової конференції (12–14 травня 1993 р.) : в 2 ч. – Тернопіль, 1993. – Ч. 2. – С. 164–165.**

-
32. **Навчально-пізнавальна діяльність студентів-істориків у процесі вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу** / В. М. Чайка // Інноваційні технології у процесі викладання історії : Всеукраїнська науково-практична конференція (28–29 листопада 2000 р.). – Тернопіль, 2000. – С. 35–37.
33. **Основні підходи до розробки концепції і системи підготовки майбутнього вчителя до інноваційної педагогічної діяльності** / В. М. Чайка // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ : зб. наук. пр. / Нац. акад. пед. наук України, Міжнар. екон.-гум. ун-т ім. акад. С. Дем'янчука. – Рівне, 2013. – Вип. 2. Спецвип. : Проблеми розвитку вищої школи та економіка в XXI столітті : матеріали між нар.науково-практичної конференції, 3–4 жовтня, 2013 р. – С. 174–181. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppog_2013_2_25
34. **Особливості формування педагогічного мислення майбутнього вчителя** / В. М. Чайка // Українсько-польський симпозіум : збірник тез. – Тернопіль, 1997. – С. 156.
35. **Педагогічні ідеї К. Ушинського щодо самоорганізації професійної діяльності вчителя початкової школи** / В. М. Чайка // Педагогіка К. Д. Ушинського: історія та сьогодення : матеріали обласної науково-практичної конференції (15 травня 2014 року, м. Херсон) : у 2-х ч. / за ред. Комінарець Т. В., Кузьменка В. В. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. – Ч.1.
36. **Підготовка вчителя початкової школи до формування ключових та предметних компетентностей з іноземної мови** / Ю. В. Чайка // Підготовка майбутніх учителів до реалізації державного стандарту початкової загальної освіти : матеріали регіонального науково-практичного семінару, 29–30 квітня 2013 р. / [за заг. ред. В. М. Чайки]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – С. 103–105.
37. **Проблемы взаимосвязи дидактической и методической подготовки пед. кадров** / Бондарь В. И., Чайка В. М. // Проблемы перестройки высшего образования : тез. докл. науч.-практ. конф. посвящ. 115-лет. Глуховского пед. ин-та. – Глухов, 1989. – С. 102–103.
38. **Проблеми підготовки вихователів ДНЗ до рефлексійної діяльності** / В. М. Чайка, О. Т. Писарчук // Забезпечення якісно підготовки майбутніх бакалаврів дошкільної освіти в процесі використання сучасних технологій : збірник матеріалів між нар. (заочної) наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 2 жовтня 2015) / Хмельницька обласна державна адміністрація, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Хмельницький, 2015. – С. 330–335.

-
39. **Проблеми підготовки майбутнього вчителя до аналізу власної педагогічної діяльності на уроці** / В. М. Чайка // Психолого-педагогічні основи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю Вінницького державного педагогічного інституту : в 2 ч. – Вінниця, 1992. – Ч. 1. – С. 99–100.
40. **Реалізація компетентнісного підходу в підготовці вчителя початкової школи** / В. М. Чайка // Підготовка майбутніх учителів до реалізації державного стандарту початкової загальної освіти : матеріали регіонального науково-практичного семінару (29–30 квітня 2013 р.) / за заг. ред. В. М. Чайки. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – С. 7–9.
41. **Реалізація компетентнісного підходу в системі підготовки майбутнього вчителя** / В. М. Чайка // Шляхи модернізації вищої освіти в контексті євроінтеграції : матеріали регіонального науково-практичного семінару (20–21 травня 2008 р.) / [за заг. ред. Г. В. Терещука]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 21–25.
42. **Розвиток професійної активності майбутнього педагога як виявлення його суб'єктності** / В. М. Чайка // Проблема цілісного розвитку особистості студента як суб'єкта педагогічної взаємодії (глобальні і регіональні тенденції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2–3 червня 2004 р.) / редкол.: О. А. Мінаєв, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало [та ін.]. – Донецьк : ДонНТУ, 2004. – С. 17–18.
43. **Самоаналіз результатів педагогічної діяльності як засіб розвитку професійної активності майбутнього вчителя** / В. М. Чайка // Проблеми вищої педагогічної освіти у світлі рішень 2 Всеукраїнського з'їзду працівників освіти. – Київ, 2001. – Ч. 4. – С. 166–168.
44. **Самоаналіз як необхідний компонент професійного становлення майбутнього вчителя** / В. М. Чайка // Зміст, форми і методи самостійної роботи студентів : тези обласної науково-практичної конференції викладачів / [відп. ред.: Іващенко Ю. В., Ломакович А. М.]. – Тернопіль : ТДП, 1990. – С. 383–385.
45. **Саморегуляція діяльності вихователя дошкільного навчального закладу як проблема його професійно-педагогічної підготовки** / Чайка В. М. // Забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в процесі використання сучасних технологій : матеріали міжнародної конференції (м. Хмельницький, 26–27.09.2016). – Хмельницький, 2016. – С. 305–310.

-
46. **Саморегуляція педагогічної діяльності як засіб формування професійної культури майбутнього вчителя** / В. М. Чайка // Формування професійної культури вчителя в контексті інтеграції України в європейський освітній простір : матеріали регіон. наук.-практ. семінару, 22–23 трав. 2007 р. / за ред. Г. В. Терещука. – Тернопіль : ТНПУ, 2007. – С. 6–9.
47. **Саморозвиток як особистісна форма активності майбутнього педагога і виявлення його суб'єктності** / Чайка Володимир // Психологічні виміри розвитку сучасної освіти України в умовах євроінтеграції : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 20-річчя кафедри практичної психології, Тернопіль, 19–20 жовтня 2018 року / ТНПУ ім. В. Гнатюка, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка, Гуманітарно-природничий ун-т ім. Я. Длугоша, Вища лінгвістична школа у м. Ченстохово ; упоряд.: Г. К. Радчук, З. М. Адамська, І. П. Андрійчук. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – С. 167–169.
48. **Система розвитку професійної активності майбутнього вчителя в умовах навчання у вищому навчальному закладі** / В. М. Чайка // Підготовка вчителя початкової школи в умовах нової парадигми освіти : матеріали міжнар. наук.-метод. конференції (1–2 квітня 2004р.). – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. – С. 74–77.
49. **Теоретичні аспекти проблеми професійного саморозвитку педагога** / В. М. Чайка // Парадигмальна модель керівника сфери освіти у контексті євроінтеграційних процесів : матеріали міжнарод. форуму управлінської діяльності (18–19 травня 2019 року, м. Тернопіль). – Тернопіль : Крок, 2019. – С. 63–66. – URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15606/1/Chaika.pdf>
50. **Технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності** / В. М. Чайка // конференції «Сучасні тенденції та перспективи розвитку освіти і науки у вищих навчальних закладах України» : матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної (12 травня 2006 р.). – Хмельницький : Вид-во Нац. академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2006. – С. 68–69.
51. **Що може забезпечити успішність гімназійної системи навчання?** / В. М. Чайка // Гімназії і ліцеї: минуле, сучасне, майбутнє : тези доповідей науково-практичної конференції / редкол.: А. В. Вихрущ, Б. П. Фенюк, Б. В. Хавпарівський. – Тернопіль : ТДП ім. В. Гнатюка, 1991. – Ч. 1 : Традиції і досвід. – С. 62–64.

Статті із наукових фахових та інших видань

52. **Аксіологічний компонент структури саморегуляції педагогічної діяльності в системі підготовки майбутнього вчителя** / Володимир Чайка // Вісник Львівського університету. Сер. Педагогічна / редкол.: Д. Герцюк, Т. Равчина, Г. Васянович [та ін.]. – Львів : ЛНУ, 2006. – Вип. 21, ч. 2. – С. 16–24.
53. **В. Сухомлинський і проблема активності особистості в умовах педагогічної діяльності** / В. Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2002. – № 5, спецвыпуск : Василь Сухомлинський і сучасність. Батьківська педагогіка. – С. 83–85.
54. **Вивчення мотиваційного, теоретичного та практичного компонентів готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу** / Володимир Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Сер. Педагогіка і психологія. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1997. – № 1 (3). – С. 14–17.
55. **Вивчення стану сформованості теоретичного компонента готовності майбутніх учителів до професійної активності** / В. Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – № 4. – С 13–18. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2003/2003-4.pdf
56. **Детермінанти професійного самопізнання вчителя** / В. М. Чайка // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. – Чернівці : Рута, 2000. – Вип. 122 : Педагогіка та психологія. – С. 153–158.
57. **Дидактико-технологічні знання і вміння в системі підготовки вчителя до здійснення саморегуляції педагогічної діяльності** / В. М. Чайка // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка / редкол.: П. Ю. Саух, О. А. Дубасенок, Т. О. Шевчук [та ін.]. – Житомир : Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2005. – Вип. 25. – С. 73–76. – URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1044/1/05chvmpd.pdf> ; <https://core.ac.uk/download/pdf/12081483.pdf>
58. **Дидактико-управлінська діяльність учителя** / Володимир Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк [та ін.]. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2000. – № 1. – С. 19–22. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2000/2000-1-1.pdf

-
59. **Дидактична мета як теоретична і практична проблема** / Володимир Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1999. – № 3. – С. 3–5. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/1999/1999-3.pdf
60. **Дидактична теорія: шляхи оновлення і засвоєння** / В. М. Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1998. – Вип. 5. – С. 9–11.
61. **Діагностика мотиваційного компонента готовності майбутніх педагогів і вчителів-практиків до професійної активності** / В. М. Чайка, М. І. Постолюк // Науковий вісник Чернівецького університету. – Чернівці : Рута, 2003. – Вип. 183 : Педагогіка та психологія. – С. 170–178.
62. **Діагностика мотиваційного компонента готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу** / В. М. Чайка // Актуальні проблеми педагогічної діагностики / ред. В. М. Мадзігон. – Київ ; Тернопіль : [б. в.], 1995. – Вип. 1. – С. 42–43.
63. **Діагностика теоретичного компонента готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу** / В. М. Чайка // Актуальні проблеми педагогічної діагностики. – Київ ; Тернопіль, 1995. – Вип. 2. – С. 30–34.
64. **Значення педагогічної спадщини Я. А. Коменського для вдосконалення навчально-виховного процесу та професійної діяльності вчителя** / В. М. Чайка // Педагогічна спадщина Я. А. Коменського і перспективи розвитку народної освіти : тези доповідей і повідомлень : міжвузівська наук.-теорет. конф. (16–18 квітня 1992 р.) : в 2 ч. / редкол.: І. П. Стогній, П. В. Дмитренко, Я. І. Бурлака [та ін.]. – Переяслав-Хмельницький : [б. в.], – Переяслав-Хмельницький, 1992. – Ч. 2. – С. 104–106.
65. **Інтуїтивні педагогічні рішення в структурі діяльності вчителя** / В. М. Чайка // Духовність як основа консолідації суспільства : міжвідомчий науковий збірник / А. І. Комарова, В. Г. Табачківський, І. М. Кучерук, Л. П. Виговська. – Київ : Науково-дослідний інститут "Проблеми людини", 1999. – Т. 16. – С. 494–497.
66. **Концептуальні основи визначення навчальних компетенцій майбутнього вчителя в процесі його професійного становлення** / В. Чайка, А. Трофименко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка 2006. – № 2. – С. 28–33.

-
67. **Критерії і рівні сформованості навчально-пізнавальної діяльності студентів вищого технічного навчального закладу** / В. М. Чайка, Г. І. Костишина // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2002. – Вип. 11. – С. 57–64. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2002/2002-11.pdf
68. **Методологія дидактики як базовий інваріант теорії професійної освіти** = The methodology of didactics as a basic invariant of the theory of professional education / В. М. Чайка // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / гол. ред. Г. Терещук. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – № 5. – С. 5–11. – Текст англ. мовою. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2012_5_3 ; http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2012/ped_12_5.pdf
69. **Організація і зміст дослідно-експериментальної роботи з підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності** / В. М. Чайка // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. – № 7. – С. 41–46. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2006/2006-7.pdf.
70. **Організація самостійної роботи студентів** / В. М. Чайка // Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область / ред. рада вид.: В. Г. Кремень (голова) [та ін.] ; за заг. ред. В. П. Кравця. – Київ : Знання України, 2011. – С 270–275.
71. **Особливості організації тестового контролю рівня освітньо-професійної підготовки майбутнього вчителя** / В. М. Чайка // Методичні рекомендації з організації тестового контролю освітньо-професійної підготовки вчителя. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – С. 48–53.
72. **Особливості педагогічної діагностики в навчальному процесі вищого педагогічного закладу освіти** / Володимир Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1998. – № 2 (3). – С. 3–4.
73. **Педагогічна теорія і практика в аспекті розвитку пізнавальних процесів у майбутніх учителів** / Володимир Чайка // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2001. – № 4. – С. 31–34. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2001/2001-4.pdf

-
74. **Педагогічний аналіз і самоаналіз у системі вузівської підготовки вчителя музики** / Володимир Чайка // Теоретичні та практичні питання культурології : збірка статей. – Київ : Логос, 1997. – Ч. 2. – С. 75–79.
75. **Питання українського шкільництва в практичній і теоретичній діяльності М. Грушевського** / Г. М. Мешко, О. І. Мешко, В. М. Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Історія. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1997. – Вип. 5 : Михайло Грушевський – погляд із сьогодення. – С. 182–184.
76. **Підготовка майбутнього економіста до професійного спілкування в процесі вивчення гуманітарних дисциплін: аналіз практики** / Ірина Ярошук, Володимир Чайка // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. – Чернівці : ЧНУ, 2009. – Вип. 465 : Педагогіка та психологія. – С. 199–211.
77. **Про деякі проблеми в підготовці вчителя до педагогічного аналізу і самоаналізу** / В. М. Чайка, В. І. Цина // Формування морально-професійної культури майбутнього вчителя : тези наук.-практ. конф. – Тернопіль, 1991. – С. 22–24.
78. **Про категорії “свобода” і “необхідність” у педагогічній теорії та практиці** / Володимир Чайка // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. – Чернівці : Рута, 2000. – Вип. 99 : Педагогіка та психологія. – С. 171–175.
79. **Про психолого-педагогічну підготовку вчителя в умовах кредитно-модульної технології навчання (з досвіду роботи)** / В. М. Чайка // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка / за ред. В. В. Грубінка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – Ч. 3. – С. 47–66.
80. **Проблема формування іміджу менеджера соціально-педагогічної сфери** / В. М. Чайка, І. Є. Остапйовський // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Сер. Педагогічні науки / голов. ред. І. О. Смолюк. – Луцьк, 2012. – № 17. – С. 108–111.
81. **Проблема формування компонентів змісту навчального матеріалу в професійній діяльності вчителя** / В. М. Чайка, І. Левчук // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль, ТДПУ ім. В. Гнатюка 1999. – Вип. 3. – С. 3–5.

-
82. **Проблеми змісту підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до інноваційної педагогічної діяльності / В. М. Чайка // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / голов. ред. Г. Терешук ; редкол.: Л. Вознюк, В. Кравець, В. Мадзігон [та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – № 2. – С. 33–39. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2012/ped_12_2.pdf**
83. **Професійно-практична підготовка майбутнього вчителя: стан і шляхи вдосконалення / В. М. Чайка // Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол.: І. Бех, Є. Голобородько, В. Олійник [та ін.]. – Ювілейне вид. – Херсон : РПО, 2011. – Вип. 10. – С. 125–131.**
84. **Психолого-педагогічна підготовка майбутнього вчителя в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу / В. М. Чайка // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород : УНУ, 2004. – № 7. – С. 203–208.**
85. **Психолого-педагогічні умови підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти до саморегуляції професійної діяльності в процесі навчання у закладах вищої освіти / Володимир Чайка // Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування : колективна монографія / [за ред. В. М. Чайки, О. І. Янкович]. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. – С. 137–154. – URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/13341/>**
86. **Психолого-педагогічні умови формування навчально-пізнавальної діяльності студентів / В. М. Чайка, Г. І. Костишина // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Педагогіка. – Івано-Франківськ : ПНУ ім. В. Стефаника, 2004. – Вип. 10. – С. 90–99.**
87. **Саморегуляція діяльності вчителя початкової школи як фактор його професійного саморозвитку / В. М. Чайка // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць / [редкол.: І. С. Руснак (наук. ред.), М. Г. Іванчук, Л. О. Хомич та ін.]. – Чернівці, 2012. – Вип. 568 : Педагогіка і психологія. – С. 173–181.**
88. **Самостійна навчальна робота й самоосвітня діяльність майбутніх педагогів як засоби їхньої самореалізації / В. М. Чайка // Педагогічний альманах : зб. наук. праць / Херсон. акад. неперерв. освіти Херсон. обл. ради, комунал. вищ. навч. закл. – Херсон : КВНЗ "Херсонська академія неперервної освіти", – 2018. – Вип. 40. – С. 84–91. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2018_40_14.**

-
89. **Самостійна та індивідуальна робота і самоосвітня діяльність студентів в умовах кредитно-трансферної системи організації навчання у вищій педагогічній школі** / В. М. Чайка // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – № 1. – С. 44–50. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/samostiyna-ta-individualna-robota-i-samoosvitnya-diyalnist-studentiv-v-umovah-kreditno-transfernnoyi-sistemi-organizatsiyi-navchannya-u/viewer>
90. **Синтез логічного та інтуїтивного у структурі інтелектуальної діяльності майбутнього вчителя** / В. Чайка, Н. Петрова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Педагогіка. Соціальна робота / редкол.: І. В. Козубовська, О. П. Бартош, В. В. Туряниця [та ін.]. – Ужгород : УНУ, 2008. – Вип. 15. – С. 163–165.
91. **Структура, функції та рівні розвитку професійної саморегуляції вчителя** / В. Чайка, Н. Сеньовська // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – № 4. – С. 3–8. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/struktura-funktsiyi-ta-rivni-rozvitku-profesiynoyi-samoregulyatsiyi-vchitelya/viewer>
92. **Сухомлинський і проблема активності особистості в умовах педагогічної діяльності** / В. М. Чайка // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2002. – Вип. 5. – С. – 83–85.
93. **Теоретичні аспекти розвитку професійної активності майбутнього вчителя** / Володимир Чайка // Проблеми педагогічних технологій : збірник наукових праць / АНП України, Волинський держ. ун-т ім. Л. Українки ; голов. ред. В. Зубович. – Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2002. – Вип. 3. – С. 252–258.
94. **Теоретичні та прикладні аспекти організації тестового контролю знань студентів** / В. М. Чайка, О. Т. Винничук // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технологія / редкол.: В. П. Андрущенко, В. П. Кравець, Б. Б. Буяк [та ін.]. – Київ : Гнозис, 2009. – С. 289–293.
95. **Тестова форма контролю знань як засіб активізації навчальної роботи студентів** / Володимир Чайка // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського. Сер. Педагогіка і психологія. – Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2002. – Вип. 6, ч. 2 : Присвячений 90-річчю ВДПУ ім. М. Коцюбинського. – С. 103–105.

-
96. **Технологія формування інтегративних якостей пізнавальної активності студентів** / В. Чайка, Т. Темерівська // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – № 6. – С. 31–35. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusk/pedagogic/2004/2004-6.pdf
97. **Формування самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів в умовах кредитно-модульної системи організації освітнього процесу** / В. М. Чайка // Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол.: В. В. Кузьменко (голова) [та ін.]. – Херсон : Херсонська академія неперервної освіти, 2014. – Вип. 22. – С. 117–122. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2014_22_20.
98. **Ціннісно-цільова спрямованість навчального процесу в підготовці вчителя початкової школи до саморегуляції педагогічної діяльності** / В. М. Чайка // Інноваційний потенціал професійної підготовки майбутніх фахівців початкової і дошкільної освіти : збірник наукових праць / за заг. ред. О. А. Федій ; відпов. ред. Н. В. Ковальська. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2015. – Вип. 2. – С. 35–46.

Редакційно-рецензійна діяльність В. М. Чайки

99. **Ред.: Інститут педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: сторінки історії та сьогодення, 2001-2011 рр.** / [редкол.: В. Чайка, В. Поліщук, Ю. Поліщук та ін. ; за заг. ред. В. Кравця]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 151 с.
100. **Ред.: Кузьма І. І. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія : монографія** / І. І. Кузьма ; за наук. ред. В. М. Чайки. – Тернопіль : [Вектор], 2019. – 188 с.
101. **Ред.: Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2012** / уклад. І. А. Чайка ; редкол.: В. П. Кравець, Б. Б. Буяк, С. Є. Панцьо, В. М. Чайка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – 514 с.
102. **Ред.: Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2013** : бібліогр. покажчик / уклад.: І. А. Чайка ; редкол.: В. П. Кравець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2014. – 340 с.

-
103. **Ред.: Огністий А. В. Компетенція вчителя початкових класів щодо розуміння та аналізу здоров'я дітей молодшого шкільного віку / А. В. Огністий, М. В. Божик // Підготовка майбутніх учителів до реалізації державного стандарту початкової загальної освіти : матеріали регіонального наук.-практ. семінару, 29–30 квітня 2013 р. / [за заг. ред. В. М. Чайки]. – Тернопіль : ТНПУ, 2013. – С. 150–152.**
104. **Рец. Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів) : навчально-методичний посібник / [О. Є. Коваль]. – Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. – 90 с. – Рец.: Чайка В. М.**
105. **Ред.: Підготовка майбутніх учителів до реалізації державного стандарту початкової загальної освіти : матеріали регіонального наук.-практ. семінару, 29–30 квітня 2013 р. / [за заг. ред. В. М. Чайки]. – Тернопіль : ТНПУ, 2013. – 167 с.**
106. **Ред.: Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування : колект. монографія / [К. М. Біницька та ін. ; за ред. В. М. Чайки, О. І. Янкович] ; Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. – 231 с. : рис., табл. – Текст укр., англ.**
107. **Рец.: Рівність, лідерство, спілкування в європейських прагненнях української молоді: гендерний дискурс : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, (Тернопіль, 5–7 жовтня 2016 р.) ; за заг. ред. проф. В. П. Кравця. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. – 200 с. – Рец.: Чайка В. М. доктор педагогічних наук, проф.**
108. **Ред.: Сеньовська Н. Л. Організація лабораторно-практичних занять з педагогіки з елементами тренінгу : методичні рекомендації [для викл. та студ. вищ. пед. навч. закл.] / Н. Л. Сеньовська ; за ред. В. М. Чайки. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 43 с.**
109. **Ред.: Сеньовська Н. Л. Основи професійної саморегуляції вчителя : метод. рек. для студ. пед. вищ. навч. закл. / Н. Л. Сеньовська ; за ред. В. М. Чайки. – Тернопіль : ТНПУ, 2007. – 72 с.**
110. **Ред.: Формування у школярів естетичного ставлення до праці : тези науково-практичної конференції / відпов. ред. Л. В. Суходольська ; редкол.: Е. Я. Палихата, В. М. Чайка, Б. Б. Щавурський. – Тернопіль : ТДП, 1995. – 48 с.**
111. **Ред.: Янкович О. І. Освітні технології в історії вищої педагогічної освіти України (1957–2008) : монографія / Олександра Янкович ; за ред. В. М. Чайки ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, Ін-т педагогіки і психології. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2008. – 320 с.**

-
112. **Ред.: Янкович О. І. Освітні технології вищої школи України: проблеми та перспективи** : монографія / Олександра Янкович ; за ред. В. М. Чайки ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, Ін-т педагогіки і психології. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – 208 с.
113. **Ред.: Янкович І. І. Підготовка майбутніх учителів у Польщі до виховної роботи з учнями** : [монографія] / Ірина Янкович ; за ред. В. М. Чайки ; ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : Вектор, 2015. – 146 с.
114. **Ред.: Ярошук І. Д. Професійне спілкування майбутніх економістів: теорія та технологія** : монографія / Ірина Ярошук ; наук. ред. В. М. Чайка. – Тернопіль : Крок, 2011. – 200 с.

Наукова школа професора В. М. Чайки

Докторські роботи

115. **Янкович О. І.** Розвиток освітніх технологій у теорії та практиці вищої педагогічної освіти України (1957–2005) [Рукопис] : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Янкович Олександра Іванівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. консультант В. М. Чайка. – Тернопіль, 2009. – 527 с. [+ Електронний варіант]. – Бібліогр.:с. 471–527.

У дисертації здійснено фундаментальне дослідження проблеми розвитку освітніх технологій як педагогічно-соціальних інновацій у педагогічній теорії та практиці України. Вперше вона розглянута у ретроспективі із вивченням сучасного стану впровадження технологічного підходу, підготовки педагогів до його реалізації, визначенням перспектив розвитку. На основі аналізу архівних джерел та опублікованих матеріалів встановлено, що розвиток освітніх технологій у педагогічних вищих навчальних закладах України – це складний діалектичний процес, у якому акумульовано ідеї національної і зарубіжної педагогіки, відображено особливості та традиції вітчизняної освітньої галузі, збережено відповідність тенденціям суспільно-політичного життя. Доведено, що вітчизняний досвід технологізації освіти педагогічних ВНЗ творчо інтегрується в нових системах, які відповідають міжнародним стандартам підготовки учителів. Виявлено та показано можливості використання проі-ресивних елементів минулого на сучасному етапі. У результаті ретроспективного аналізу на основі екстраполяції історичного досвіду обґрунтовано систему підготовки педагогів до реалізації освітніх технологій, здійснено проектування та моделювання інноваційної соціально-виховної технології "Організація успішної діяльності", яка сприяє розвитку професійної компетентності випускників закладів освіти, є джерелом для створення національно-праксеологічної освітньо-виховної концепції держави. Ключові слот, освітні технології, розвиток освітніх технологій, педагогічні технології, навчальні технології, виховні технології, соціально-виховні технології, інформаційні технології, технологічна культура педагога, успішна діяльність, праксеологічні вміння, прогнозування.

Кандидатські роботи

Науковий керівник

116. Городиська О. М. Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Городиська Оксана Миколаївна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2011. – 241 с. – Бібліогр.: с. 216–241.

У дисертації з'ясовано теоретико-методологічну сутність педагогічного самоаналізу і стан його розробки в психолого-педагогічній літературі. Обґрунтовано принципи (загальні, методологічні, організаційні), структуру та функції (загальні і специфічні) педагогічного самоаналізу як процесу. На основі конкретизованих критеріїв (ціннісно-мотиваційний, аналітико-когнітивний, процесуально-функціональний) визначено рівні готовності майбутніх учителів до самоаналітичної діяльності. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін (розвиток у студентів позитивного ставлення до аналітичної діяльності на рівні рефлексії; формування системи дидактико-технологічних і самоаналітичних знань і вмінь у процесі вивчення спецкурсу "Технологія педагогічного самоаналізу"; забезпечення педагогічного супроводу самоаналітичної діяльності на рівні всіх компонентів навчально-виховного процесу; забезпечення науково обґрунтованого моніторингу результатів навчального процесу у контексті особистіших досягнень). Ключові слова: педагогічний самоаналіз, готовність майбутнього вчителя, формування готовності, педагогічні умови формування готовності.

117. Костенко Т. М. Дидактичні умови творчого потенціалу студентів на заняттях з предметів гуманітарного циклу [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 – теорія навчання / Костенко Тетяна Миколаївна ; "Криворізький національний університет" Криворізький пед. ін-тут ; наук. кер. В. М. Чайка. – Кривий Ріг, 2014. – 299 с. – Бібліогр.: с. 197–223.

У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми та запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці дидактичних умов розвитку творчого потенціалу студентів на заняттях з предметів гуманітарного циклу: структурування навчальної інформації у формі проблемної, евристичної та інтегративної моделей навчання; педагогічне стимулювання позитивної мотивації студентів до особистісно значущої навчально-творчої діяльності; актуалізація зразків навчально-творчої діяльності, творчих стратегій і технік; застосування дидактичних технологій, побудованих за принципами задачного, рефлексивного й креативно-розвивального підходів; забезпечення переходу розвитку особистості в режим творчого саморозвитку.

Результатом дослідження є створення оригінального підходу до розвитку в студентів творчого потенціалу, творчих рис особистості на заняттях з предметів гуманітарного циклу з урахуванням уточненої структури, змісту, критеріальних характеристик цього складного особистісного утворення, дидактичних умов його розвитку.

118. Костишина Г. І. Формування навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих технічних навчальних закладів [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Костишина Галина Іванівна ; Тернопільський держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2003. – 247 с. – Бібліогр.: с. 192–213.

Розкрито суть і структурні компоненти навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих технічних навчальних закладів, теоретично обґрунтовано модель формування,

визначено критерії і рівні її сформованості, обгрунтовано та експериментально перевірено комплекс педагогічних умов ефективного її формування. Обгрунтована методика поетапного формування навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців в процесі вивчення фундаментальних дисциплін, яка включає комплекс організаційних форм, методів і прийомів навчання. Запропоновано структуру і зміст побудови лабораторно-практичних робіт з фізики, спрямованих на формування навчально-пізнавальної діяльності студентів.

119. Мазур О. І. Реалізація педагогічних ідей дидактичного утилітаризму у вищій інженерній школі США (кінець XIX – початок XXI ст.) [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Мазур Оксана Іванівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка : наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2017. – 258 с. – Бібліогр. : с. 193–221.

У дисертації на основі аналізу джерельної бази охарактеризовано основні тенденції розвитку педагогічних ідей дидактичного утилітаризму в США наприкінці XIX – початку XXI ст., що відображені в таких етапах: 1) початково-пошуковий (1879–1885 рр.); 2) змістово-методологічний (1885–1895 рр.); 3) технологічно-імплементативний (1895–1952 рр.); 4) модернізаційний (1952–2010 рр.). Виявлено специфіку сучасної системи навчання студентів у вищих навчальних закладах США з урахуванням концептуальних засад теорії дидактичного утилітаризму, педагогічні ідеї якої імплементуються через вибір практично необхідних для життя елементів знань, досвіду, вмінь і навичок, що дають змогу студентам вільно орієнтуватися в суспільстві та професійній діяльності.

Проаналізовано освітньо-кваліфікаційні характеристики, освітньо-професійні програми, навчальні плани вищих інженерних закладів США з позицій реалізації педагогічних ідей дидактичного утилітаризму.

Визначено можливості використання прогресивних педагогічних ідей дидактичного утилітаризму (персоноцентризм, конструктивізм) американського досвіду в процесах реформування освіти та розвитку української вищої інженерної школи.

120. Мерва Л. С. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Мерва Людмила Сергіївна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2014. – 218 с. – Бібліогр.: с. 165–190. – URL: http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11105/3/dis_Merva.pdf.

У дисертації розглянуто наукові підходи до трактування основних понять дослідження: "обдарованість", "обдарована дитина", "підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи з обдарованими учнями", "готовність майбутніх учителів початкової школи до роботи з обдарованими учнями". Розроблено ієрархічну модель обдарованості; визначено компоненти, критерії, показники та рівні готовності майбутніх учителів початкової школи до роботи з обдарованими учнями; виокремлено та обгрунтовано педагогічні умови формування готовності до досліджуваного виду діяльності (розвиток позитивного ставлення до роботи з обдарованими учнями початкової школи; формування дидактико-технологічних знань і вмінь у процесі вивчення фахових дисциплін та спецкурсу "Психолого-педагогічні основи роботи з обдарованими учнями початкової школи"; педагогічний супровід обдарованих учнів під час організації педагогічних практик); змодельовано процес реалізації педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями та експериментально перевірено їх дієвість та ефективність.

-
- 121. Палічук Ю. І.** Педагогічні здоров'язбережувальні технології в системі підготовки фахівців економічного профілю [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Палічук Юрій Іванович ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2011. – 216 с. – [+ Електронний варіант]. – Бібліогр.: с. 187–216.

У дисертації обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічну здоров'язбережувальну технологію, що відображає взаємозв'язок діагностичної мети, завдань, методологічних підходів, специфічних принципів, компонентів, етапів, педагогічних умов (формування ціннісного ставлення до здоров'я; валеологізація змісту освіти в процесі вивчення навчальних дисциплін, валеологізація виховного процесу; організація валео-педагогічного моніторингу), критеріїв і показників для визначення рівнів готовності до здоров'язбереження як результат дослідно-експериментальної роботи. Виокремлено основні компоненти здоров'язбереження (аксіологічний, гносеологічний, діяльнісний, вольовий), конкретизовано змістовий компонент здоров'язбереження, що охоплює розумове, фізичне, психогігієнічне, моральне, екологічне і статеве виховання студентської молоді; уточнено функції здоров'язбереження (формувальна, інформативно-комунікативна, діагностична, адаптивна, рефлексивна, інтеграційна). Підготовлено методичні рекомендації, спрямовані на розробку та реалізацію індивідуальних програм здоров'язбереження суб'єктів освітнього процесу вищої економічної школи. Ключові слова: педагогічні здоров'язбережувальні технології, професійна підготовка майбутнього економіста, компоненти і функції здоров'язбережувальної технології, педагогічні умови формування готовності до здоров'язбереження.

- 122. Писарчук О. Т.** Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до організації освітньо-розвивального середовища [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Писарчук Оксана Тарасівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2016. – 272 с. – Бібліогр.: с. 190–222.

У дисертації досліджено структуру та функції освітньо-розвивального середовища початкової школи, психолого-педагогічні особливості його формування. На основі аналізу наукової літератури, стану готовності майбутніх учителів змодельовано процес їх підготовки до організації освітньо-розвивального середовища. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови підготовки студентів до організації освітньо-розвивального середовища початкової школи.

За результатами дослідження впроваджено у практику вищих навчальних закладів методичні рекомендації "Організація освітньо-розвивального середовища в системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи".

- 123. Петрова Н. М.** Формування інтелектуальної культури майбутніх учителів природничих дисциплін у процесі професійної підготовки [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Петрова Наталія Миколаївна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2010. – 215 с. – Бібліогр. : с. 167–195. – URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8369/1/Petrova%20N.%20M.pdf>.

У дисертації визначено сутність поняття "інтелектуальна культура вчителя природничих дисциплін", структуру та функції досліджуваного феномена, критерії, показники та рівні його сформованості у майбутніх учителів природничих дисциплін.

Обґрунтовано та розроблено модель педагогічної системи формування інтелектуальної культури вчителя природничих дисциплін, яка включає: мету, методологічні підходи, загальні і специфічні принципи, методи, форми, засоби, умови, критерії, показники, рівні сформованості інтелектуальної культури, етапи формування та результат.

Експериментально перевірено висунуту гіпотезу та дієвість розробленої педагогічної системи. Результати дослідження збагачують зміст професійно-орієнтованих дисциплін, слугують засобом удосконалення самостійної та індивідуальної роботи студентів, учителів-практиків у системі підвищення кваліфікації та методичної роботи в школі.

124. Сеньовська Н. Л. Підготовка майбутнього вчителя до професійної саморегуляції в процесі вивчення педагогічних дисциплін [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Сеньовська Надія Леонідівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2008. – 256 с. – Бібліогр.: с. 238–256.

У дисертації визначено поняття "професійна саморегуляція вчителя", описано її структуру та функції, методи, критерії та показники рівнів сформованості мотиваційного, теоретичного та процесуального компонентів готовності майбутнього педагога до досліджуваного феномена.

Обґрунтовано та розроблено модель підготовки майбутніх учителів до професійної саморегуляції в процесі вивчення педагогічних дисциплін, яка корелює із структурою професійної саморегуляції вчителя і відображає взаємодію її основних компонентів (мотиваційного, рефлексивного, емоційно-вольового та діяльнісного).

Обґрунтовано та експериментально перевірено технологію підготовки майбутніх педагогів до професійної саморегуляції, описано методи, форми та засоби підготовки.

Здійснено аналіз ефективності запропонованої технології та перевірено результати формування експерименту за допомогою методів математичної статистики. Основні положення дисертаційного дослідження впроваджено у навчальний процес підготовки майбутніх учителів до професійної саморегуляції.

125. Темерівська Т. Г. Формування пізнавальної активності студентів медичного коледжу в процесі вивчення природничо-наукових дисциплін [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Темерівська Тетяна Георгіївна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. наук В. М. Чайка. – Тернопіль, 2004. – 244 с. – Бібліогр.: с. 194–213.

Виявлено основні підходи до розкриття змісту поняття "активність"; розкрито сутність і структуру пізнавальної активності студентів медичного коледжу, теоретично обґрунтовано модель технології формування пізнавальної активності, визначено критерії і рівні її сформованості; обґрунтовано технологію формування пізнавальної активності студентів медичного коледжу в процесі вивчення природничо-наукових дисциплін, в основі якої - створення інваріантів структури дидактичних комплексів занять; визначено організаційно-педагогічні умови формування пізнавальної активності студентів медичного коледжу; запропоновано структуру і зміст побудови дидактичних комплексів занять на матеріалі природничо-наукових дисциплін.

126. Топорівська Я. В. Підготовки майбутнього вчителя музики до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Топорівська Ярослава Володимирівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2014. – 241 с. – Бібліогр.: с. 172–200.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню та експериментальній перевірці технології підготовки майбутнього вчителя музики до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності. На основі аналізу психолого-педагогічної, методичної літератури та практики підготовки майбутніх фахівців з'ясовано суть, функції та особливості використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності вчителя музики. Виокремлено та охарактеризовано основні компоненти комп'ютерних технологій в педагогічному забезпеченні діяльності вчителя музики; конкретизовано критерії і показники для визначення рівнів готовності майбутнього вчителя музики до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності. Змодельовано технологію підготовки майбутнього вчителя музики до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності та експериментально перевірено її ефективність в умовах освітнього процесу педагогічного вищого навчального закладу.

127. Трофименко А. О. Формування навчальних компетентностей у майбутніх учителів предметів гуманітарного циклу [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Трофименко Анастасія Олександрівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2008. – 225 с. – Бібліогр.: с. 202–220.

У дисертації визначено сутність поняття "навчальна компетентність майбутнього вчителя", структуру і функції досліджуваного феномена, критерії і показники рівнів його сформованості у майбутнього вчителя гуманітарного профілю.

Теоретично обґрунтовано модель системи формування навчальних компетентностей. До її основних компонентів належать: мета, завдання, фактори, що забезпечують компетентнісну спрямованість професійної підготовки (соціальні вимоги, ОКХ, ОКР, освітні стандарти; навчально-інформаційне середовище і діяльність; власні інтелектуальні і психофізіологічні можливості), специфічні принципи, зміст і технології організації навчальної діяльності, критерії (інформаційно-змістовий, ціннісно-мотиваційний, когнітивно-технологічний, самоосвітній) і показники сформованості навчальних компетентностей, результат, що виявляється у сформованості професійних та особистісних якостей, знань, умінь і навичок, досвіду.

Обґрунтовано та експериментально перевірено сукупність педагогічних умов, що забезпечують ефективність реалізації цільових, змістових і технологічних компонентів системи за конкретним фахом.

128. Янкович І. І. Підготовка майбутніх учителів у вищих навчальних закладах Польщі до виховної роботи з учнями [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Янкович Ірина Ігорівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2016. – 259 с. – Бібліогр.: с. 180–215.

У дисертації комплексно досліджено проблему підготовки майбутніх учителів у вищих навчальних закладах Польщі до виховної роботи з учнями. На основі аналізу теорії та практики педагогічної діяльності визначено структурно-змістові й організаційно-процесуальні особливості цієї підготовки. Виявлено суспільно-політичні, соціально-економічні й освітньо-культурні чинники трансформації виховних цінностей і формування готовності вчителів до їх виховання в дітей шкільного віку.

Підготовка майбутніх учителів у вищих навчальних закладах Польщі до виховної роботи розглянута як складний, суперечливий, діалектичний процес, у якому відображено багатовікові національні освітні й виховні традиції, сучасні тенденції формування готовності до професійної діяльності й виховання як найважливішої суспільної місії, орієнтацію на європейські стандарти якості освіти. Обґрунтовано періоди генезису системи підготовки студентів до виховання учнів (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) і визначено провідні

тенденції кожного з них. З'ясовано особливості змісту, засобів, форм і методів формування готовності майбутніх учителів до виховної роботи зі школярами.

129. Ярошук І. Д. Підготовка майбутніх економістів до професійного спілкування у процесі вивчення гуманітарних дисциплін [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Ярошук Ірина Дмитрівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2010. – 250 с. – Бібліогр.: с. 200–225.

Дисертаційна робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми підготовки майбутніх економістів до професійного спілкування процесі вивчення гуманітарних дисциплін.

На основі аналізу філософської, психолого-педагогічної та методичної літератури в роботі теоретично обґрунтовано зміст і структуру професійного спілкування економіста; удосконалено професіограму економіста; визначено та конкретизовано критерії і показники, охарактеризовано рівні готовності майбутнього економіста до професійного спілкування.

Розроблено теоретичну модель підготовки майбутніх економістів до професійного спілкування у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.

Визначено й експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх економістів до професійного спілкування у процесі вчення гуманітарних дисциплін.

Офіційний опоненти

130. Бакка Т. В. Підготовка студентів до викладання суспільствознавчих дисциплін у середніх загальноосвітніх навчальних закладах [Рукопис]. – дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Тамара Володимирівна Бакка ; Інститут педагогіки АПН України ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Київ, 2008. – 225 арк. – Бібліогр.: арк. 206–225.

Дисертація присвячена дослідженню проблеми підготовки студентів до викладання суспільствознавчих дисциплін у середніх загальноосвітніх навчальних закладах. У дослідженні вперше розроблено, науково обґрунтовано та експериментально перевірено модель підготовки майбутнього вчителя шкільного суспільствознавства.

131. Баруліна Ю. О. Дидактичні умови формування ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників у процесі вивчення предметів математичної освітньої галузі [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 – теорія навчання / Баруліна Юлія Олександрівна ; Державний вищий навч. заклад "Криворізький держ. пед. ін-тут" ; наук. кер. Г. Б. Штельмах, офіційний опонент В. М. Чайка. – Кривий Ріг, 2017. – 261 с. – [+ Електронний варіант]. – Бібліогр.: с. 181–213.

У дисертації здійснено аналіз стану проблеми формування ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників у процесі вивчення предметів математичної освітньої галузі, визначено й уточнено сутність та структуру ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників у процесі вивчення предметів математичної освітньої галузі на основі мотиваційно-потребового, змістово-операційного, організаційно-планувального, емоційно-вольового та рефлексійно-оцінного компонентів, запропоноване авторське тлумачення цього феномена. Розроблено критерії, показники та рівні сформованості ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників у процесі вивчення предметів математичної освітньої галузі.

Виявлено, науково обґрунтовано та експериментально перевірено сукупність дидактичних умов формування ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників у процесі

вивчення предметів математичної освітньої галузі, інструментом реалізації яких є відповідна дидактична модель.

- 132. Бондаревська О. М.** Формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 – теорія навчання / Бондаревська Олена Михайлівна ; Державний вищий навч. заклад "Криворізький державний педагогічний ун-т" ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. О. В. Малихін ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Кривий Ріг ; Тернопіль, 2018. – 249 с. – Бібліогр.: с. 188–216. : рис., табл. – URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/12240/1/Dis_Bondarevska.pdf.

Дисертаційну працю присвячено розв'язанню проблеми формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін. У роботі висвітлено основні підходи до тлумачення феномена самостійно-пізнавальної діяльності студентів. На основі дослідження таких понять, як "самостійна робота", "навчальна робота", "пізнавальна робота", "пізнавальна активність", "пізнавальна самостійність", уточнено визначення "самостійно-пізнавальної діяльності", з'ясовано її види та типи. Виявлено й описано сукупність дидактичних умов як основу обґрунтування структурно-функціональної моделі формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін. Розроблено дидактичну модель формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін. Конкретизовано й описано критерії, показники та рівні сформованості гуманітарної компетентності студентів як функціональний результат реалізації індивідуальних стратегій.

Емпіричним шляхом підтверджено ефективність розробленої дидактичної моделі та дидактичних умов.

- 133. Воробйова Т. В.** Формування креативних здібностей молодших школярів у процесі розв'язування навчальних завдань [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 – теорія навчання / Воробйова Тетяна В'ячеславівна ; Східноєвропейський нац. ун-т ім. Л. Українки ; наук. кер. Л. Є. Гусак, офіційний опонент В. М. Чайка. – Луцьк, 2014. – 242 с. – [+ Електронний варіант]. – Бібліогр.: с. 173–202.

У дисертації визначено й систематизовано підходи до вивчення феномену креативності, конкретизовано компонентний склад креативних здібностей молодших школярів відповідно до їх вікових особливостей, уточнено поняття "навчальне завдання" в контексті окресленої проблеми дослідження. Доведено, що креативні здібності молодших школярів необхідно формувати в процесі навчальної діяльності, зокрема в процесі розв'язування навчальних завдань за допомогою відповідних методів і прийомів. Виявлено дидактичні умови, які забезпечують розвиток креативних здібностей і цілісність цього процесу. Розроблена технологія формування креативних здібностей молодших школярів у процесі розв'язування навчальних завдань інтегрує поетапність процесу формування креативних здібностей, комплекс навчальних завдань, креативні методи й прийоми роботи з навчальним матеріалом. Експериментально перевірено ефективність впровадження розробленої технології в навчальний процес, вплив її компонентів на динаміку формування креативних здібностей молодших школярів.

-
- 134. Гуцол Л. М.** Педагогічні умови самореалізації студентів вищих навчальних закладів у процесі дозвіллевої діяльності [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук (д-ра філософії) : 13.00.07 – теорія і методика виховання / Людмила Миколаївна Гуцол ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Вінниця, 2019. – 288 с. – Бібліогр.: с. 227–228.

У дисертації здійснено дефінітивний аналіз феномена «самореалізація студентів закладів вищої освіти»; визначено, що це процес досягнення особистістю практичних результатів діяльності за рахунок реалізації цілей, які забезпечуються відповідним рівнем її розвитку і в кінцевому результаті визначають сенс життя особистості. На основі аналізу теоретичних засад та вивчення практичного досвіду самореалізації студентів закладів вищої освіти в дозвіллевій діяльності розроблено критерії, показники та рівні досліджуваного феномена. У процесі дослідження визначено та обґрунтовано педагогічні умови, що забезпечать підвищення ефективності процесу самореалізації студента в дозвіллевій діяльності. Реалізація педагогічних умов базувалась на розробленій методиці самореалізації студентів у процесі дозвіллевої діяльності. Представлена методика дала змогу відстежити процес формування цього утворення в динаміці за такими етапами: самовизначення шляхом споживання; самовираження шляхом творчості; самоствердження в ході екстеріоризації. Розроблена модель самореалізації студентів закладів вищої освіти в процесі дозвіллевої діяльності дала можливість відтворити процес упровадження педагогічних умов самореалізації студентів закладів вищої освіти в дозвіллевій діяльності.

- 135. Дудікова Л. В.** Формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх лікарів [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Дудікова Лариса Володимирівна ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Вінниця, 2011. – 230, [6] арк. : табл. – Бібліогр.: арк. 211–230.

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх лікарів. У процесі проведеного дослідження визначено сутність, зміст готовності майбутніх лікарів до професійного самовдосконалення та особливості її формування, визначено критерії, показники та рівні цієї готовності. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування готовності майбутніх лікарів до професійного самовдосконалення. За результатами дослідження підготовлено методичні рекомендації професорсько-викладацькому складу щодо підготовки майбутніх лікарів до професійного самовдосконалення.

Одержані позитивні результати після проведення формувального етапу педагогічного експерименту підтвердили гіпотезу дослідження та дієвість обґрунтованих педагогічних умов

- 136. Захарова Г. Б.** Дидактичні умови формування вмінь самостійно-пізнавальної діяльності студентів засобами інформаційних технологій [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 – теорія навчання / Захарова Ганна Борисівна ; Київський ун-т ім. Б. Грінченка ; наук. кер. О. В. Малихін ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Київ, 2014. – 237 с. – [+Електронний варіант]. – Бібліогр.: с. 188–219.

Дисертаційна робота присвячена проблемі формування вмінь самостійно-пізнавальної діяльності студентів засобами сучасних інформаційних технологій. Запропоновано авторське визначення поняття "уміння самостійно-пізнавальної діяльності студентів", розроблено сегментно-елементну структуру вмінь СПД студента, яка містить когнітивно-афективний,

когнітивно-змістовий, організаційно-праксеологічний та рефлексивно-аналітичний сегменти. Виявлено дидактичні умови формування СПД студентів, схарактеризовано взаємозв'язки та взаємозалежності між окремими умовами. Розроблено модель реалізації сукупності дидактичних умов формування вмінь самостійно-пізнавальної діяльності студентів засобами інформаційних технологій. Емпіричним шляхом підтверджено результативність означеної сукупності дидактичних умов формування СПД студентів. Отримані теоретичні та практичні результати впроваджено у практику роботи вітчизняної вищої школи.

137. Михаськова М. А. Система формування професійного досвіду музично-педагогічної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва [Рукопис] : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Михаськова Марина Анатоліївна ; Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія МОН України ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Хмельницький, 2020.

У дисертації проаналізовано методологічні, теоретичні та методичні основи формування професійного досвіду музично-педагогічної діяльності в процесі професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Досліджено сутність професійного досвіду музично-педагогічної діяльності, визначено компоненти, показники та рівні її сформованості, розроблено діагностичний інструментарій. Теоретично обґрунтовано педагогічну концепцію формування професійного досвіду музично-педагогічної діяльності, яка базується на інтегративності, комплексності, національній визначеності, системності. Розроблено й експериментально перевірено педагогічну систему формування професійного досвіду музично-педагогічної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, що складається із цільового, концептуального, евристичного, алгоритмічно-процесуального, творчо-результативного блоків, запропоновано її структурно-функціональну модель. Упроваджено педагогічні умови та розроблено навчально-методичне забезпечення педагогічної системи формування досвіду музично-педагогічної діяльності.

138. Попов Р. А. Теоретико-методологічні засади розвитку автономності студентів в освітньому процесі вищого навчального закладу [Рукопис] : дис. ... наук. ступення д-ра пед. наук : 13.00.09 – теорія навчання / Попов Роман Анатолійович ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Тернопіль, 2019. – 497 с. – Бібліогр.: с. 395–459.

У дисертації вперше системно обґрунтовано теоретичні та методологічні засади розвитку автономності студентів в освітньому процесі закладу вищої освіти. На основі висвітлення механізмів інтеріоризації знань в освітній та самоосвітній діяльності студентів створено концепцію розвитку автономності студентів. Досліджено зовнішні та внутрішні закономірності розвитку автономності. Визначено принципи розвитку автономності студента та висвітлено особливості використання інноваційних технологій у середовищі освітнього процесу вищої школи. Розроблено й обґрунтовано модель системи розвитку автономності студентів вищої школи, яка створювалася з урахуванням концептуальних ідей, закономірностей і принципів розвитку автономності, виокремлено й надано характеристику організаційно-дидактичним умовам реалізації моделі системи розвитку автономності в середовищі інтеграції освітньої та самоосвітньої діяльності студентів. Виокремлено п'ять блоків моделі системи: цілепокладання, ціннісно-орієнтаційний, діяльнісно-процесуальний, коригувальний, прогностичний. Надано розгорнуту характеристику критеріям, показникам і рівням розвитку автономності студентів вищої школи.

-
- 139. Прокопів Л. М.** Навчально-виховна робота з обдарованою молоддю у вищих педагогічних закладах України (друга половина ХХ ст.) [Рукопис] : дис... канд. пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Прокопів Любов Миколаївна ; Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Івано-Франківськ, 2005. – 257 арк.: табл. – арк. 180–214.

У роботі здійснено комплексний аналіз вітчизняних і зарубіжних напрацювань з питань обдарованості молоді; виявлено тенденції роботи з обдарованою молоддю у вищих педагогічних закладах України впродовж 1945–2000 рр., досліджено й проаналізовано зміст, форми й методи навчально-виховної роботи з обдарованими студентами у вищих педагогічних закладах України зазначеного періоду в аудиторний та позааудиторний час; визначено можливості творчого застосування історичного досвіду роботи з обдарованою молоддю у вищих педагогічних закладах України в контексті Болонського процесу.

Матеріали, основні положення дисертації та висновки можуть бути використані під час читання курсу з історії педагогіки у вищих навчальних закладах різних типів акредитації, при підготовці навчально-методичної літератури.

- 140. Сіняговська І. Ю.** Формування пізнавальної самостійності студентів педагогічного університету у процесі навчання іноземної мови [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 – теорія навчання / Сіняговська Інга Юріївна ; Криворізь. держ. пед. ун-т ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Кривий Ріг, 2011. – 243, [5] арк. – Бібліогр.: арк. 213–243.

У дисертації проаналізовано основні підходи до визначення сутності пізнавальної діяльності й уточнено поняття "пізнавальна самостійність студента", структура якого є шестиелементною блочною єдністю. Визначено організаційно-дидактичні умови формування пізнавальної самостійності студентів педагогічного університету – здійснення дидактичної адаптації, інтенсифікація самостійної навчально-пізнавальної діяльності, варіативність змісту навчання іноземної мови в контексті фахової підготовки студента. Розкрито специфіку й особливості навчання іноземної мови у вищому педагогічному навчальному закладі. Науково обґрунтовано лінгводидактичну модель формування пізнавальної самостійності студентів педагогічного університету у процесі навчання іноземної мови. Запропоновано чотирифазну технологію її реалізації. Доведено, що реалізація запропонованої лінгводидактичної моделі й іманентних їй організаційно-дидактичних умов забезпечує формування блоків пізнавальної самостійності студентів педагогічного університету у процесі навчання іноземної мови.

- 141. Снігур О. М.** Формування вмінь використовувати засоби інформаційних технологій у майбутній професійній діяльності вчителя початкової школи [Рукопис] : дис... канд. пед. наук: 13.00.09 – теорія навчання / Снігур Олена Миколаївна ; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова ; офіційний опонент В. М. Чайка. – Київ, 2007. – 229 арк.+ дод. – арк. 202–229.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення проблеми формування у майбутніх учителів початкової школи вмінь використовувати засоби інформаційних технологій у професійній діяльності, яке полягає у розробленні змісту та структури вмінь використання засобів ІКТ у професійній діяльності вчителя початкової школи, розробленні, теоретичному обґрунтуванні та впровадженні системи формування зазначених умінь, виявленні педагогічних умов їх формування. Виявлено

системоутворювальний фактор, компоненти системи, їх взаємопов'язаність, організаційні засади, методику впровадження в навчальний процес. У дисертації проаналізовано теоретико-методологічні основи професійної діяльності вчителя початкової школи з використанням засобів ІКТ за темою науково-педагогічного пошуку і запропоновано шляхи формування у студентів умінь, необхідних для успішної професійної діяльності в умовах інформатизації освіти. Компоненти системи забезпечуються авторськими навчальними програмами, навчально-методичними посібниками, спецпрактикумом. Ефективність запропонованої системи та навчальних засобів експериментально перевірена.

Магістерські роботи

142. Антонюк Н. М. Організація здоров'язбережувальної діяльності в закладі дошкільної освіти засобами елементарного туризму : магістерська робота / Н. М. Антонюк ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 90 с.

У магістерській роботі розкриваються теоретичні основи застосування у дітей дошкільного віку фізичного здоров'я за допомогою дитячого туризму. З'ясовано вікові особливості розвитку дітей, визначено відповідні розділи елементарного туризму. Дізнались рівень фізичної підготовленості дітей віком 5-6 років.

143. Безкоровайна О. І. Естетичне виховання молодших школярів на уроках трудового навчання : магістерська робота / О. І. Безкоровайна ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 92 с.

У магістерській роботі досліджена проблема естетичного виховання молодших школярів на уроках трудового. Для цього проаналізовано сутність поняття "естетичне виховання", описано стан естетичного виховання молодших школярів на уроках трудового навчання у масовому педагогічному досвіді, виділено і обґрунтовано способи естетичного виховання молодших школярів, визначено педагогічні умови естетичного виховання на уроках трудового навчання.

Заслуговує на увагу запропонована й експериментально апробована автором методика естетичного виховання молодших школярів на уроках трудового навчання.

144. Герцунь О. В. Формування в старших дошкільників початків природничо-наукових знань під час ознайомлення з неживою природою : магістерська робота / О. В. Герцунь ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 98 с.

Актуальність дослідження обумовлено тим, що різні форми пошуково-дослідницької діяльності інтенсивно впроваджуються в освітній процес закладів дошкільної освіти, отже, об'єктивно виникає протиріччя між можливостями дітей дошкільного віку та умовами для розвитку пошуково-дослідницької діяльності дошкільнят; між недостатньою теоретичною розробленістю проблеми розвитку пошуково-дослідницької діяльності дітей старшого дошкільного віку, представлені в працях як вітчизняних, так і зарубіжних учених та недостатньою методичною та змістовною розробленістю питання психолого-педагогічного супроводу дитячого експериментування. Здійснене дослідження показало, що: у дітей підвищився рівень уявлень про ознаки неживих природних об'єктів і явищ, отже можна стверджувати, що дитяче експериментування в неживій природі є провідним для розвитку природничо-наукових знань у дітей старшого дошкільного віку, а використання розробленої системи та методичних рекомендацій є доцільним, досить ефективним і практично виправданим.

-
- 145. Губинець І. В.** Креативний розвиток учнів початкової школи в процесі музично-пізнавальної діяльності : магістерська робота / І. В. Губинець ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ІПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2013.

Магістерську роботу присвячено розвитку креативності в початковій школі на уроках музики. Проаналізовано і узагальнено стан проблеми в науковій літературі і практиці; подано аналіз базових понять; визначено особливості уроків музики в контексті розвитку креативності учнів початкової школи; запропоновано творчі завдання для підвищення рівня креативності; визначено педагогічні умови розвитку креативності на уроках музики; впроваджено в практику роботи початкової школи авторські рекомендації щодо розвитку креативності учнів початкової школи в процесі музично-пізнавальної діяльності.

- 146. Джердж Ю. І.** Реалізація наступності у розвитку обдарованості дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку : магістерська робота / Ю. І. Джердж ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2017.

У магістерській роботі автором проаналізовано наявні джерела з досліджуваної проблеми; розглянуто основні підходи до тлумачення основних понять дослідження: "обдарованість", "обдарована дитина", "реалізація наступності на суміжних вікових етапах", "педагогічні умови розвитку обдарованості дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку"; обґрунтовано шляхи співпраці вихователів ДНЗ, вчителів ПШ та батьків з розвитку обдарованості дитини; охарактеризовано рівні розвитку здібностей дітей; визначено педагогічні умови розвитку обдарованості на суміжних ланках освіти; запропоновано методи, форми й технології роботи з дітьми, яким притаманна обдарованість; розроблено комплекс завдань, які спрямовані на реалізацію наступності у розвитку обдарованості дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку; експериментально доведено ефективність запропонованих умов щодо реалізації наступності у розвитку обдарувань учнів.

- 147. Дзяйло Н. В.** Дидактична гра як засіб адаптації учнів першого класу до навчання в школі : магістерська робота / Н. В. Дзяйло ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, псих.-пед. ф-ту. ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2012.

У магістерській роботі розкрито теоретичні аспекти проблеми адаптації шестирічних першокласників до навчання в початковій школі засобами дидактичної гри. Зокрема, обґрунтовано поняття адаптації першокласників до навчання в початковій школі. З'ясовано структуру і функції дидактичних ігор як засобу адаптації першокласників до навчання в початковій школі. Вивчено стан готовності дітей шестирічного віку до навчання в початковій школі. Обґрунтовано, що успішна адаптація до шкільного життя залежить від рівня готовності дитини до навчання в першому класі, сформованості основних передумов навчальної діяльності. Розроблено модель забезпечення адаптації шестирічок до навчання в початковій школі засобами дидактичної гри.

Перевірено ефективність виділених педагогічних умов (співпраця вчителя й учнів на підготовчому, діяльнісному та завершальному етапах дидактичної гри; доступність дидактичної гри за змістом і відповідність її психологічним особливостям та віковим можливостям учнів першого класу, їхньому навчаль

-
- 148. Дзятківська Г. О.** Дидактична гра як засіб адаптації учнів першого класу до навчання в школі : магістерська робота / Г. О. Дзятківська ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ІПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2015.

Магістерська робота присвячена проблемі використання ігрових технологій у початковій школі. Висвітлено особливості організації навчального процесу початкової школи в контексті використання ігрових технологій, розглянуто класифікацію та структурні компоненти ігрової діяльності. Особливу увагу акцентовано на перевагах активних методів навчання, які спрямовані на самостійну діяльність, реалізацію творчого потенціалу школяра, сприяють розвитку мислення. Обґрунтовано педагогічні умови використання ігрових технологій на уроках в початковій школі, розроблено методичку реалізації педагогічних умов.

- 149. Довбенко О. В.** Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в умовах закладів дошкільної освіти : магістерська робота / О. В. Довбенко ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 89 с.

У магістерській роботі досліджена проблема формування навичок здорового способу життя в старших дошкільників. Для цього проаналізовано сутність поняття "здоровий спосіб життя", описано стан формування навичок здорового способу життя в старших дошкільників у масовому педагогічному досвіді, виділено і обґрунтовано особливості організації фізкультурно-оздоровчих заходів з дітьми старшого дошкільного віку.

Заслуговує на увагу запропонована й експериментально апробована автором методика проведених фізкультурно-оздоровчих заходів з дітьми старшого дошкільного віку.

- 150. Женевська О. О.** Гендерне виховання молодших школярів у процесі позаурочної діяльності : магістерська робота / О. О. Женевська ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 89 с.

У магістерській роботі обґрунтовано актуальність проблеми гендерного виховання молодших школярів у процесі позаурочної діяльності. На основі аналізу наукової літератури розкрито сутність та особливості гендерного виховання, його мету та завдання. Виявлено потенціал позаурочної діяльності у гендерному вихованні молодших школярів.

Подано результати емпіричного вивчення особливостей реалізації гендерного підходу до виховання молодших школярів у позаурочній діяльності. Обґрунтовано педагогічні умови та представлено методичку їх реалізації в процесі гендерного виховання учнів початкової школи під час позаурочної діяльності. Описано хід експерименту та проаналізовані отримані результати.

- 151. Залевська Г. А.** Ігрові технології на уроках математики в початковій школі : магістерська робота / Г. А. Залевська ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 57 с.

Проведений аналіз наукових розробок, навчальної та методичної літератури, роботи вчителів-класоводів щодо проблеми використання дидактичних ігор на уроках математики в початковій школі. Вивчено можливості роботи із дидактичними іграми на різних етапах уроку. Були з'ясовані питання відбору ігор на конкретний урок. Сформульовано основні вимоги до системи дидактичних ігор.

Заслуговує на увагу запропонована й експериментально апробована автором методика використання дидактичних ігор як експериментальної системи.

152. Кузьма І. І. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку у закладах дошкільної освіти : магістерська робота / І. І. Кузьма ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 112 с.

У магістерській роботі здійснено теоретичне узагальнення й запропоновано нове вирішення проблеми формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку в закладах дошкільної освіти. Проведено ретроспективний аналіз розвитку медіаосвіти дітей.

Обґрунтовано технологію формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку, відображено її в моделі. Конкретизовано діагностичний інструментарій сформованості медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку. Визначено критерії (мотиваційно-ціннісний, пізнавальний, діяльнісно-креативний, емоційний) та показники рівнів (високий, достатній, низький) сформованості медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку.

Розроблено навчально-методичне забезпечення реалізації медіаосвіти в закладі дошкільної освіти. Запропоновано освітньо-методичний комплекс формування медіаграмотності "Зернинки медіаосвіти". Експериментально перевірено ефективність досліджуваної технології.

153. Марущак М. І. Роль управління процесом формування креативного потенціалу дослідника в системі вищої медичної освіти : магістерська робота / М. І. Марущак ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 60 с.

Робота присвячена розкриттю та обґрунтуванню теоретичних основ і методики управління процесом формування креативності дослідника як фактора професійної підготовки майбутнього лікаря. На основі експертної оцінки виявлено достатній рівень сформованості креативності у студентів медичного університету, при цьому мотиваційний і комунікативний компонент мають найменший ступінь прояву. Розроблена модель розвитку креативного потенціалу дослідника як складової професійної підготовки.

154. Мархевка Ю. В. Дидактичні умови використання комп'ютера в початковій школі як ефективного засобу навчання : магістерська робота / Ю. В. Мархевка ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 123 с.

Магістерська робота містить обґрунтування дидактичних можливостей комп'ютера в початковій школі, характеристика психофізіологічних особливостей учнів початкової школи в аспекті їх урахування під час роботи з комп'ютером, визначено методичні аспекти формування початкових умінь і навичок роботи молодших школярів з комп'ютером, розроблено дидактичні засоби та прийоми формування початкових умінь і навичок роботи молодших школярів з комп'ютером та експериментально перевірено їх ефективність.

Проаналізовано педагогічну та навчально-методичну літературу, охарактеризовано базові поняття дослідження, визначено дидактичні можливості комп'ютера як ефективного засобу навчання в початковій школі, визначено вплив комп'ютера на психічне і фізичне здоров'я дитини; обґрунтовано дидактичні умови використання інформаційних технологій у навчальному процесі; розроблено методику формування початкових умінь роботи молодших школярів з комп'ютером.

Практична значущість дослідження полягає в експериментальній перевірці методики формування початкових умінь і навичок роботи молодших школярів з комп'ютером; створенні діагностичного інструментарію для вивчення ефективності розробленої методики.

-
- 155. Олива Н. Р.** Формування самостійності в учнів початкової школи у роботі малокомплектної школи : магістерська робота / Н. Р. Олива ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 94 с.

У магістерській роботі розкрита методика формування самостійності в учнів початкової школи у роботі малокомплектної школи. Визначено теоретичні підходи до проблеми самостійності особистості, виявлено вікові та психологічні передумови становлення самостійності учнів молодшого шкільного віку та особливості формування самостійності молодших школярів в умовах класу-комплекту. Визначено педагогічні умови формування самостійності учнів початкової школи в умовах класу-комплекту, проведено добір завдань для формування самостійності учнів в умовах класу-комплекту та її експериментальне дослідження.

- 156. Олійник Т. Р.** Розвиток лідерських якостей загальноосвітніх закладів в процесі управлінської діяльності : магістерська робота / Т. Р. Олійник ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 110 с.

Магістерську роботу присвячено розвитку лідерських якостей керівників загальноосвітніх навчальних закладів в процесі управлінської діяльності.

В роботі проаналізовано сучасний стан розвитку лідерських якостей керівників загальноосвітніх навчальних закладів в процесі управлінської діяльності; розроблено та обґрунтовано модель розвитку лідерських якостей керівників загальноосвітніх навчальних закладів в процесі управлінської діяльності. Розроблено й апробовано тренінгові програму розвитку лідерських якостей керівників загальноосвітніх навчальних закладів в процесі управлінської діяльності. Зроблений аналіз дослідження сучасного стану розвитку лідерських якостей керівників загальноосвітніх навчальних закладів в процесі управлінської діяльності.

- 157. Паньків Н. С.** Деадаптація дітей молодшого дошкільного віку до умов закладу дошкільної освіти : магістерська робота / Н. С. Паньків ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 115 с.

У магістерській роботі досліджена проблема деадаптація дітей молодшого дошкільного віку. Для цього проаналізовано сутність поняття "адаптація", "деадаптація" Особливості деадаптації дітей дошкільного віку у масовому педагогічному досвіді, виділено і обґрунтовано засоби деадаптація дітей молодшого дошкільного віку до умов закладу дошкільної освіти.

Заслуговує на увагу запропонована й експериментально апробована автором система методичної діяльності в закладах дошкільної освіти до роботи з деадаптованими дітьми.

- 158. Покиданець Л. В.** Формування математичних уявлень старшого дошкільника в процесі організації сюжетно-рольових ігор : магістерська робота / Л. В. Покиданець ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 94 с.

У магістерській роботі розкрита методика формування математичних уявлень старшого дошкільника в процесі організації сюжетно-рольових ігор. Визначено поняття та сутність математичних уявлень старшого дошкільника, виявлено роль сюжетно-рольових ігор у їх формуванні. Досліджено сучасний стан формування математичних уявлень старшого дошкільника в процесі організації сюжетно-рольових ігор. Проведено добір завдань для формування математичних уявлень старшого дошкільника в процесі організації сюжетно-рольових ігор та його експериментальна перевірка.

159. Рога Л. М. Розвиток пізнавальної сфери дітей молодшого дошкільного віку в процесі організації конструктивної діяльності : магістерська робота / Л. М. Рога ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. Освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 92 с.

У магістерській роботі розкрита методика розвитку пізнавальної сфери дітей молодшого дошкільного віку в процесі організації конструктивної діяльності. Визначено поняття та сутність конструктивної діяльності, виявлено особливості розвитку пізнавальної сфери дітей молодшого дошкільного віку. Досліджено сучасний стан розвитку пізнавальної сфери дітей молодшого дошкільного віку в процесі організації конструктивної діяльності. Проведено добір завдань для розвитку пізнавальної сфери дітей молодшого дошкільного віку в процесі організації конструктивної діяльності та їх експериментальне дослідження.

160. Ручаковський А. М. Розвиток управлінського потенціалу керівника закладу загальної середньої освіти в умовах освітньо-розвивального середовища : магістерська робота / А. М. Ручаковський ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 77 с.

Магістерська робота присвячена розробці шляхів розвитку управлінського потенціалу керівника закладу загальної середньої освіти в умовах освітньо-розвивального середовища. У роботі з'ясовано структуру та функції управлінського потенціалу; визначено фактори, що перешкоджають і сприяють розвитку управлінського потенціалу; визначено особливості освітньо-розвивального середовища; проведено аналіз розвитку управлінського потенціалу керівників закладів загальної середньої освіти Бережанського району та м. Бережани Тернопільської області; розроблено модель та методичні поради з формування якостей керівника закладу загальної середньої освіти, що відображають його управлінський потенціал.

161. Силук Н. І. Психолого-педагогічні особливості використання гумору як засобу навчання і виховання учнів початкової школи : магістерська робота / Н. І. Силук ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2014.

Проведено психологічний і педагогічний аналіз поняття "гумор", обґрунтовано функції гумору у педагогічній діяльності, гумористичні методи та прийоми. Також проаналізовано особливості емоційного розвитку молодших школярів та зміст підручників з читання, рідної мови та математики для 3-4 класів щодо наявності текстів, вправ гумористичного характеру.

Обґрунтовано психолого-педагогічні умови використання гумору як засобу навчання і виховання молодших школярів та експериментально підтверджено їх ефективність.

162. Слободянюк С. О. Педагогічна рефлексія вихователів дитячих дошкільних установ : магістерська робота / С. О. Слободянюк ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 99 с.

У магістерській роботі досліджена проблема формування навичок педагогічної рефлексії вихователів закладів дошкільної освіти. Для цього проаналізовано сутність поняття "рефлексія", описано стан дослідження проблеми педагогічної рефлексії у масовому педагогічному досвіді.

Заслуговує на увагу запропонована й експериментально апробована автором методика формування навичок педагогічної рефлексії вихователів дитячих дошкільних установ.

-
- 163. Сулим Т. В.** Інтерактивні технології як засіб формування соціальних та громадянських компетентностей молодших школярів : магістерська робота / Т. В. Сулим ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2018. – 91 с.

У магістерській роботі досліджена проблема соціальної та громадянської компетентності. Для цього проаналізовано сутність поняття "компетентності"; охарактеризовано Особливості використання інтерактивних технологій на уроках "Я у світі" як засобу формування соціальних та громадянських компетентностей молодших школярів.

Заслуговує на увагу запропонована й експериментально апробована автором методика формування соціальних та громадянських компетентностей молодших школярів засобами інтерактивних технологій.

Дипломні роботи

- 164. Гевка М. І.** Формування інтелектуальних умінь учнів початкової школи на уроках природничого циклу : дипломна робота / М. І. Гевка ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2015.

У процесі дослідження обґрунтовано сутність поняття "інтелектуальні вміння" у психолого-педагогічній літературі. Розкрито особливості та основні фактори інтелектуального розвитку молодшого школяра. З'ясовано принципи, умови та етапи формування інтелектуальних умінь у молодших школярів під час вивчення природничих дисциплін. Експериментально перевірено ефективність методики формування інтелектуальних умінь учнів початкової школи на уроках природничого циклу.

- 165. Головецька О. І.** Формування конструктивних умінь на уроках трудового навчання упочатковій школі : дипломна робота / О. І. Головецька ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2017.

У дипломній роботі розкрито специфіку впливу уроків трудового навчання на формування конструктивних умінь школяра. Описано якими методами можна підвищити ефективність процесу формування конструктивних умінь учнів. Конкретизовано суть поняття "конструктивне вміння" та роль уроків трудового навчання у цьому процесі.

Обґрунтовано теоретичні аспекти конструктивного уміння у цій віковій групі (емоції, почуття, сприйняття, творчість).

- 166. Грабовська М. Є.** Методика роботи над простими задачами, що розкривають конкретний зміст арифметичних дій : дипломна робота / М. Є. Грабовська ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. Освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2017.

У дипломній роботі автором зроблено аналіз літератури з проблеми розв'язування простих задач, що розкривають конкретний зміст арифметичних дій, узагальнено передовий педагогічний досвід та апробовано удосконалену методику формування навичок розв'язування системи простих задач, що розкривають конкретний зміст арифметичних дій, у процесі експериментального дослідження.

Підкреслюється практичне значення основних питань удосконалення методики формування навичок розв'язування системи простих задач, що розкривають конкретний зміст арифметичних дій, та проводиться експериментальна перевірка шляхів формування навичок розв'язування цих задач у молодших школярів на уроках математики.

167. Камінська Ю. В. Особливості організації розвивального навчання на уроках гуманітарного циклу в початковій школі : дипломна робота / Ю. В. Камінська ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ІПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2016.

Дипломна робота присвячена актуальній проблемі сучасної педагогічної теорії і практики - особливостям організації розвивального навчання на уроках гуманітарного циклу в початковій школі. У роботі визначено особливості, методи і форми організації розвивального навчання на уроках гуманітарного циклу, проаналізовано стан організації розвивального навчання в початковій школі.

Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови організації розвивального навчання молодших школярів, що дозволило підвищити рівень знань дітей молодшого шкільного віку.

168. Костик І. А. Інноваційні технології навчання у процесі викладання історії в старших класах : дипломна робота / І. А. Костик ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, історичний ф-т ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2005.

Працюючи над дипломною роботою “Інноваційні технології навчання при викладанні історії в старших класах” ми за мету дослідження поставили: обґрунтувати зміст і технологію особистісно-орієнтованого навчання в процесі вивчення історії у старших класах.

Теоретичною основою дослідження є системний аналіз особистісно-орієнтованих технологій навчання, розробка методичних засобів і прийомів, діагностика рівня розумового розвитку учнів в умовах використання інноваційних технологій.

169. Куса І. І. Використання дидактичних ігор на уроках природознавства в початковій школі : дипломна робота / І. І. Куса ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, псих.-пед. ф-т ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2011.

Дипломна робота присвячена питанням виховання і навчання дітей молодшого шкільного віку за допомогою дидактичних ігор. Розкрито теоретичні основи реалізації екологічного виховання в сучасній початковій школі. Обґрунтовано роль і місце дидактичних ігор як засобу виховання і навчання молодших школярів та визначено педагогічні умови їх використання.

Розроблено методику використання дидактичних ігор у процесі навчання дітей, визначено пріоритетні технології навчання молодших школярів. Дослідно-експериментальним шляхом доведено ефективність використання даної методики та зростання пізнавальних інтересів дітей початкової школи.

170. Мулик І. А. Формування творчих обдарувань учнів початкової школи : дипломна робота / І. А. Мулик ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ІПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2015.

У дипломній роботі автором зроблено аналіз літератури з проблеми розвитку дитячої творчості на уроках гуманітарного циклу в початкових класах, узагальнено передовий педагогічний досвід та апробовано удосконалену методику формування особливостей дитячої творчості на уроках гуманітарного циклу в початкових класах.

Підкреслюється практичне значення основних питань удосконалення методики формування особливостей дитячої творчості на уроках трудового навчання в початковій школі та проводиться експериментальна перевірка формування творчих обдарувань на уроках трудового навчання.

171. Наконечна Л. М. Педагогічні умови формування особистісного самовираження старшокласників : дипломна робота / Л. М. Наконечна ; ТДПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2004. – 60 с.

У роботі з'ясовано стан проблеми в педагогічній теорії та освітній практиці. Обґрунтовано педагогічні умови, що сприяють формуванню особистісного самовираження старшокласників. Експериментально перевірено вплив обґрунтованих педагогічних умов на результативність процесу особистісного самовираження старшокласників. Конкретизовано педагогічну категорію "особистісне самовираження". Представлено програму самоаналізу особистісного самовираження старшокласників.

172. Петелицька М. Й. Психолого-педагогічні основи навчання ліворуких дітей початкової школи : дипломна робота / М. Й. Петелицька ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2015.

В дипломній роботі розглянуто проблему навчання ліворуких дітей початкової школи. Розкрито зміст і завдання навчання ліворуких учнів у школі.

З'ясовано суть феномена ліворукості, значення його у навчальному процесі. Висвітлено особливості формування в ліворуких першокласників технічної навички письма.

Визначено педагогічні умови, дотримання яких сприяє навчанню ліворуких першокласників. Охарактеризовано методику експериментального дослідження, розкрито його результати. Розроблено низку вправ та ігор для формування в ліворуких школярів технічної навички письма

173. Руда Т. В. Формування громадянської компетентності молодших школярів : дипломна робота / Т. В. Руда ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2016.

У даному дослідженні, по-перше, було визначено компонентні складові громадянської компетентності. По-друге, розроблено методику формування громадянської компетентності інтерактивними методами та засобами. По-третє, описувана підготовка і проведення експериментального навчання, спрямованого на формування громадянської компетентності інноваційними технологіями, а також наведено аналіз його якісних і кількісних результатів.

174. Ткачук Н. О. Реалізація принципу наступності у навчанні дітей старшого дошкільного віку та учнів першого класу початкової школи : дипломна робота / Н. О. Ткачук ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, від-ня почат. освіти ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2016.

У дипломній роботі розкривається сутність наступності як принципу навчання і виховання, аналізується психологічно-педагогічна характеристика старших дошкільників і учнів першого класу початкової школи, характеризується стан реалізації принципу наступності між дошкільною та початковою освітою.

Проводиться експериментальна перевірка реалізації принципу наступності у навчанні дітей старшого дошкільного віку та учнів першого класу початкової школи на уроках математики та природознавства, обґрунтовується ефективність запропонованого підходу.

175. Фатич І. В. Формування естетичних почуттів молодших школярів засобами художнього слова : дипломна робота / І. В. Фатич ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2015.

У дипломній роботі автором проаналізовано науково-педагогічну літературу про способи формування естетичних почуттів молодших школярів на уроках читання в початковій школі, проаналізовано педагогічні умови формування естетичних почуттів, здійснено експериментальну перевірку формування естетичних почуттів на уроках класного читання.

-
- 176. Федорук О. Б.** Дидактичні умови реалізації адаптивної функції навчання першокласників : дипломна робота / О. Б. Федорук ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ІПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2015.

Дослідження присвячено проблемі реалізації адаптивної функції навчання першокласників. Визначено сутність адаптивної функції навчання, її структурну організацію, системотвірні характеристики. Розроблено модель реалізації адаптивної функції навчання з першокласниками. З'ясовано умови формування адаптивності. На основі кількісного та якісного аналізу інформації, отриманої за підсумками експерименту, підтверджено ефективність запропонованих дидактичних умов та моделі реалізації адаптивної функції навчання першокласників.

Висновки та узагальнення проведеного дослідження сприятимуть покращенню реалізації адаптивної функції навчання молодших школярів.

- 177. Чевжик М. А.** Реалізація принципу емоційності навчання на уроках в початковій школі : дипломна робота / М. А. Чевжик ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ІПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2015.

У дипломній роботі автором проаналізовано науково-педагогічну літературу з проблеми реалізації принципу емоційності на уроках в початковій школі, узагальнено передовий педагогічний досвід та експериментально перевірено методика формування емоційно-ціннісних орієнтирів навчання молодших школярів; обґрунтовано дидактичні умови реалізації принципу емоційності навчання учнів початкової школи.

Здійснено перевірку шляхів формування емоційно-ціннісного ставлення до навчання за допомогою комплексу дидактичних ігор.

- 178. Шевчишен О. В.** Психолого-педагогічні умови подолання конфліктів у молодій сім'ї в період первинної адаптації : дипломна робота / О. В. Шевчишен ; ТДПУ ім. В. Гнатюка, ФПП, псих.-пед. від-ня ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2004. – 73 с.

У дипломній роботі з'ясовано особливості шлюбної адаптації і механізми виникнення сімейного конфлікту. Розкрито структуру і процесуальний характер сімейного конфлікту, визначено причини конфлікту в молодій сім'ї в період первинної адаптації. Виявлено зміст сімейних стосунків і рольові позиції членів молоді сім'ї в аспекті уникнення конфліктів. Теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено психолого-педагогічні умови подолання конфліктів у процесі життєдіяльності молодого подружжя.

- 179. Яцюк У. Б.** Інноваційні методи контролю навчальних досягнень учнів на уроках історії у старших класах : дипломна робота / У. Б. Яцюк ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, історичний ф-т ; наук. кер. В. М. Чайка. – Тернопіль, 2007. – 107 с.

У дипломній роботі проаналізовано стан і розвиток проблеми і розвиток проблеми контролю умінь і навичок учнів в теорії і методиці навчання; досліджено основні види і методи контролю знань у практиці роботи вчителів-істориків.

Документи про життя та діяльність професора В. М. Чайки

180. Вітаємо з ювілеєм Чайку В. М. : колектив наукової бібліотеки вітає Чайку Володимира Мирославовича з нагоди 55-річного ювілею / Сайт наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка – Тернопіль, 2020. – (Ювіляри університету). – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/100-kult/yviljaru/1429-chajkavm>, вільний. – Назва з екрана.
181. Володимир Чайка / Микола Зимомря // Час і життя : [художньо-документальні нариси] / М. І. Зимомря ; відпов. ред. І. М. Зимомря. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – С. 476–481.
182. Директор інституту педагогіки і психології, доктор педагогічних наук, професор Чайка Володимир Мирославович : біографія, наукові праці / Сайт ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2020. – (Керівництво). – URL: <http://tnpu.edu.ua/faculty/psychped/kerivnyctvo.php>., вільний. – Назва з екрана.
183. Чайка Володимир Мирославович // Бібліометрика української науки. Бібліометричний профіль вченого – декларація про наукову діяльність : сайт / Центр досліджень соціальних комунікацій www.nbuviar.gov.ua. – URL: http://nbuviar.gov.ua/bpnu/index.php?familie=&ustanova=0&gorod=0&vidomstvo=%C2%F1%B3&napryam=0&napryam_google=0&hirsh_lt=&order=Scopus&page=2482, вільний. – Назва з екрана.
184. Чайка Володимир Мирославович – доктор педагогічних наук, професор // Інститут педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: сторінки історії та сьогодення, 2001–2011 рр. / [редкол.: В. Чайка, В. Поліщук, Ю. Поліщук [та ін.] ; за заг. ред. В. Кравця]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – С. 14–15.
185. Чайка Володимир Мирославович, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки і психології : інформаційна довідка / сайт ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2020. – URL: http://tnpu.edu.ua/faculty/IPP/chayka-volodimir-miroslavovich-.php?clear_cache=Y, вільний. – Назва з екрана.
186. Чайка Володимир Мирославович доктор педагогічних наук, професор Тернопільський національний педагогічний університет : бібліографічна база даних, вільна доступна пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. – Київ, 2004. – URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=ItQs4okAAAAJ&hl=uk>, вільний. – Назва з екрана.

Бібліографія праць В. М. Чайки

- 187. Педагог – це не просто професія, це – покликання** (до 60-річчя від дня народження Чайки Володимира Мирославовича – декана інституту педагогіки і психології, доктора педагогічних наук, професора) : бібліографічний список літератури / підготувала Тененьська С. Б. ; сайт наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка – Тернопіль, 2020. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3372-chajka-v-m>, вільний. – Назва з екрана.
- 188. Педагог за покликанням** (до 55-річчя від дня народження Володимира Мирославовича Чайки, доктора педагогічних наук, директора Інституту педагогіки і психології ТНПУ імені Володимира Гнатюка : бібліографічний список літератури / підготувала Загородна С. Ю. ; Сайт наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2015. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/108-bibliography-lists-literature-15/1414-cajka>, вільний. – Назва з екрана.
- 189. Чайка Володимир Мирославович (1960–)** – доктор педагогічних наук, професор / зведений каталог бібліотек Тернополя : сайт. – Тернопіль, 2020. – URL: http://95.164.172.68:2080/trportal/TopicDescription?topic_id=TrTNPU.Topic.53736, вільний. – Назва з екрана.

Відомості про подяки та нагороди

- 2005** – нагороджено знаком «Відмінник освіти України» (посвідчення №76122 від 5.12.2005)
- 2010** – грамота Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка за сумлінну багаторічну працю і громадську діяльність та з нагоди 70-річчя утворення університету
- 2012** – грамота Тернопільської міської ради, Тернопільської обласної державної адміністрації
- 2015** – почесна грамота Національної академії педагогічних наук України
- 2018** – подяка управління освіти та науки Тернопільської міської ради
- 2020** – почесною відзнакою «Гордість ТНПУ» нагороджено Чайку Володимира Мирославовича доктора педагогічних наук, професора, декана факультету педагогіки та психології

Найвища відзнака
НАПН України – нагрудний знак
“К.Д.Ушинський” вручено доктору
педагогічних наук, професору,
декану факультету педагогіки та
психології Чайку Володимира
Мирославовича

Наказом ректора університету проф. Б. Б. Буяка за значний вклад у становлення, розвиток та популяризацію університету, багаторічну сумлінну працю на благо ТНПУ та з нагоди Дня працівників освіти нагороджено доктора педагогічних наук, професора, декана факультету педагогіки та психології Чайку Володимира Мирославовича почесною відзнакою «Гордість ТНПУ» (2020 р.)

ПОДЯКА

Управління освіти і науки
Тернопільської міської ради

НАГОРОДЖУЄ

*Чайку Володимира Мирославовича,
доктора психологічних наук, професора
декана факультету педагогіки і психології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка*

за плідну співпрацю
в галузі професійної підготовки фахівців психологічної
служби та з нагоди 20-річчя кафедри практичної психології

Начальник управління
освіти і науки

О.П. Похияк

м. Тернопіль, 2018

Наукові ступені та звання

Фотогалерея

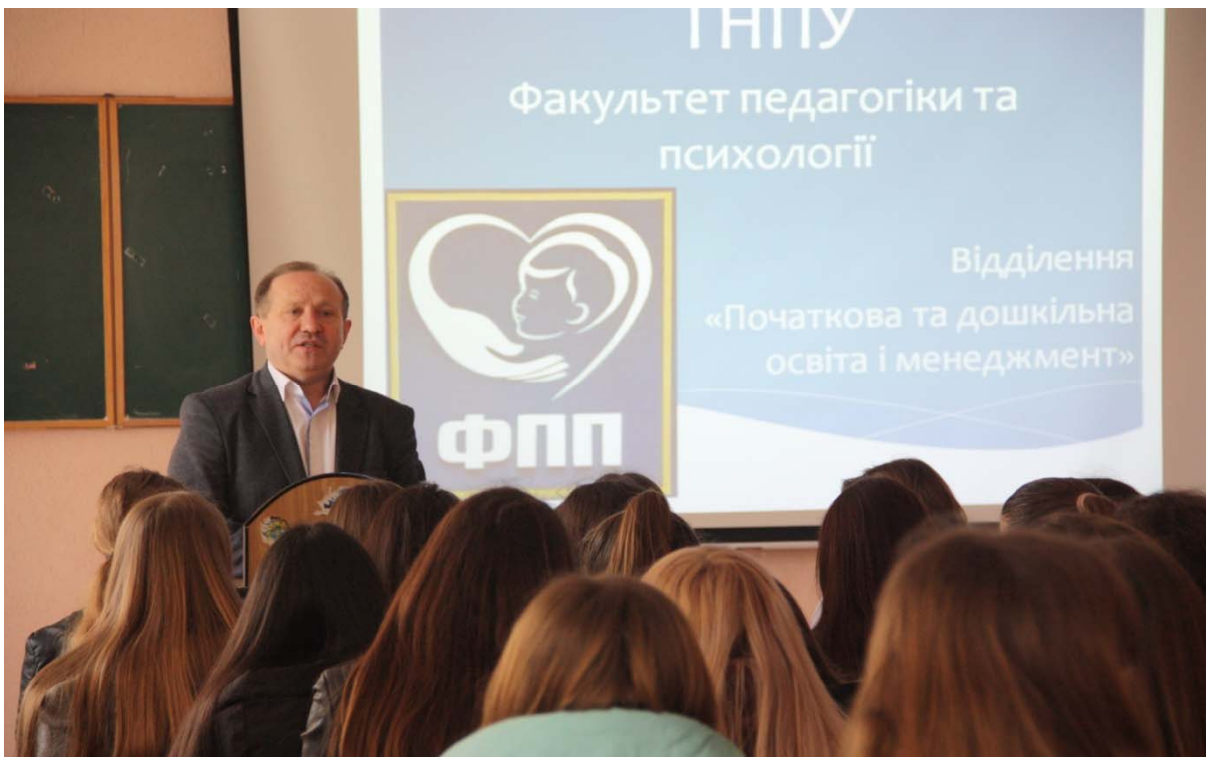
Чайка В. М. серед членів рідної кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти

Урочиста академія з нагоди вручення дипломів випускникам магістратури ТНПУ ім. В. Гнатюка

Виступ професора Чайки В. М. на урочистій академії

Чайка В. М. проводить відкриту лекцію для студентів факультету ФПП, відділення «Початкова та дошкільна освіта і менеджмент»

Разом у свята та бідні, 2016

Святкування 20-річчя кафедри

Методичний семінар, 2010 р.

*Перший випуск магістрів спеціальності
«Управління навчальним закладом»*

Професор Чайка В. М. з випускниками магістратури спеціальностей дошкільна та початкова освіта

Професор Чайка В. М. з магістрами першого випуску спеціальності Менеджмент

Професор Чайка В. М. зі студентами факультету на святі Ярмарка професій

Чайка В. М. серед викладачів факультету педагогіки і психології на Дні дошкільника

*Професор Чайка В. М. серед магістрів
факультету педагогіки і психології*

*Чайка В. М. серед учасників викладацького колективу
на Дні факультету*

Чайка В. М. – учасник спортивного свята в ТНПУ ім. В. Гнатюка

Шевченківські дні на психолого-педагогічному відділенні

*Декан факультету педагогіки і психології Чайка Володимир,
модератор конференції «Професійна компетентність учителя Нової
української школи : формування, розвиток, становлення
(22 травня 2020 р. ТНПУ ім. В. Гнатюка)*

*Акредитаційна експертна комісія
відділення початкової освіти (з 23 по 25 січня 2019 р.)*

*Чайки В. М. проводить заняття
на факультеті педагогіки та психології "Школа успіху"*

Особливе вручення дипломів випусникам-бакалаврам 2020 р.

*Професор Чайка В. М. член спортивного клубу
"Педагог" ТНПУ ім. В. Гнатюка*

*Першість з настільного тенісу серед працівників
ТНПУ ім.В. Гнатюка (13 лютого 2019 р.)*

***Найкращий шахматіст спортивного клубу «Педагог»
ТНПУ ім. В. Гнатюка Чайка Володимир Мирославович – 1 місце***

Бібліометричний профіль вченого

Центр досліджень
соціальних комунікацій
Social Communications Research Center
СІАЗ НЮБ ФПУ

03039, м. Київ
Голосіївський просп., 3
Тел. +38 (044) 524-95-01
Email:
bibliometrics@ukr.net

Бібліометрика української науки

Бібліометричний профіль вченого - декларація про наукову діяльність

Пошук

Аналітика

Про проект

Пошуковий запит [Знайдено 52662]

Прізвище	Галузь науки	Рубрика Google Scholar	Установа	Місто	Відомство	Упорядкування за h-index
Всі	Всі	Всі	Всі	Всі	Всі	Scopus

№ п/п	П. І. Б.	h-index	Галузь науки Рубрика Google Scholar	Установа
49054	Чайка Вікторія Вікторівна	3	Суспільні науки Law	Університет Державної фіскальної служби України
49055	Чайка Віталій Григорович	2	Медицина Oral & Maxillofacial Surgery	Вінницький національний медичний університет ім.М.І.Пирогова
49056	Чайка Владислав Олександрович	2	Медицина Surgery	Дніпропетровська медична академія
49057	Чайка Володимир Миколайович	7	Аграрні науки Biodiversity & Conservation Biology	Національний університет біоресурсів і природокористування України
49058	Чайка Володимир Мирославович	8	Педагогіка Education	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
49059	Чайка Галина Василівна	4	Педагогіка Educational Psychology & Counseling	Інститут психології ім.Г.С.Костюка
49060	Чайка Григорій Васильович	5	Медицина Gynecology & Obstetrics	Вінницький національний медичний університет ім.М.І.Пирогова

[Перша](#) | [Попередня](#) | [2448](#) | [2449](#) | [2450](#) | [2451](#) | [2452](#) | [2453](#) | [2454](#) | [2455](#) | [2456](#) | [2457](#) | [2458](#) | [Наступна](#) | [Остання](#)

Іменний покажчик

Адамська З. М.	47
Андрійчук І. П.	47
Андрущенко В. П.	94
Антонюк Н. М.	142
Баїк Л.	28
Бакка Т. В.	130
Бартош О. П.	90
Баруліна Ю. О.	131
Безкоровайна О. І.	143
Бех І.	83
Біницька К. М.	106
Боднар О. С.	24
Божик М. В.	103
Бондаревська О. М.	132
Бондарь В. И.	21, 37
Бурлака Я. І.	64
Буяк Б. Б.	94, 101
Вар О. М.	20
Васянович Г.	52
Вашуленко М.	58
Виговська Л. П.	65
Винничук О. Т.	20, 94
Вихрущ А. В.	27, 51, 58
Вознюк Л.	58, 82
Воробйова Т. В.	133
Гевка М. І.	164
Герцунь О. В.	144
Герцюк Д.	52
Глузман О. В.	26
Голобородько Є.	83
Головецька О. І.	165
Городиська О. М.	116
Грабовська М. Є.	166
Грішин Е. О.	16, 18
Грубінко В. В.	79
Грушевський М.	75
Губинець І. В.	145
Гусак Л. Є.	133
Гуцол Л. М.	134
Джердж Ю. І.	146

Дзяйло Н. В.	147
Дзятківська Г. О.	148
Дмитренко П. В.	64
Довбенко О. В.	149
Дубасенок О. А.	57
Дудар С. М.	18
Дудікова Л. В.	135
Женевська О. О.	150
Загородна С. Ю.	188
Загребельний П. І.	16
Залевська Г. А.	151
Заслуженюк В. С.	26
Захарова Г. Б.	136
Зимомря М. І.	181
Зимомря І. М.	181
Зубович В.	93
Зязюн І. А.	42
Іванчук М. Г.	87
Іващенко Ю. В.	44
Ігнатенко М. Я.	26
Камінська Ю. В.	167
Коваль Н. Р.	17
Коваль О. Є.	104
Ковальська Н. В.	98
Ковтун О. В.	17
Козубовська І. В.	90
Комарова А. І.	65
Коменського Я. А.	64
Коменського Я. А.	28
Комінарець Т. В.	35
Костенко Т. М.	117
Костик І. А.	168
Костишина Г. І.	25, 67, 86, 118
Кравець В. П.	19, 70, 82, 94, 99, 101, 102, 107, 184
Кремень В. Г.	70
Кузьма І. І.	100, 152
Кузьменко В. В.	35, 97
Куса І. І.	169
Кучерук І. М.	65
Левчук І.	81
Ломакович А. М.	44
Мадзігон В. М.	62, 82

Мазур О. І.	119
Малихін О. В.	132, 136
Марущак М. І.	153
Мархевка Ю. В.	154
Мерва Л. С.	120
Мешко Г. М.	19, 24, 75
Мешко О. І.	75
Михаськова М. А.	137
Мінаєв О. А.	42
Мулик І. А.	170
Наконечна Л. М.	171
Ничкало Н. Г.	42
Овчинников М. В.	26
Огнистий А. В.	103
Олива Н. Р.	155
Олійник В.	83
Олійник Т. Р.	156
Остапйовський І. Є.	80
Павленко Н.	28
Палихата Е. Я.	29, 110
Палічук Ю. І.	121
Панцьо С. Є.	101
Паньків Н. С.	157
Петелицька М. Й.	172
Петрова Н. М.	14, 90, 123
Писарчук О.	15, 38, 122
Покиданець Л. В.	158
Поліщук В.	99, 184
Поліщук Ю.	99, 184
Пономаренко Т. Л.	22, 23
Попов Р. А.	138
Постолук М. І.	61
Прокопів Л. М.	139
Равчина Т.	52
Радчук Г. К.	47
Рога Л. М.	159
Руда Т. В.	173
Рудакевич М. І.	18
Руснак І. С.	87
Ручаковський А. М.	160
Саух П. Ю.	57
Сеньовська Н. Л.	91, 108, 109, 124
Силюк Н. І.	161

Сіняговська І. Ю.	140
Слободянюк С. О.	162
Смолюк І. О.	80
Снігур О. М.	141
Стогній І. П.	64
Сулим Т. В.	163
Суходольська Л. В.	29, 110
Сухомлинський В.	53
Сухорський С.	28
Табачківський В. Г.	65
Темерівська Т. Г.	96, 125
Тененьська С. Б.	187
Терещук Г.	1, 12, 20, 41, 46, 68, 82
Ткачук Н. О.	174
Топорівська Я. В.	126
Трофименко А. О.	66, 127
Турянниця В. В.	90
Фатич І. В.	175
Федій О. А.	98
Федорук О. Б.	176
Фенюк Б. П.	51
Хавпарівський Б. В.	51
Хомич Л. О.	87
Цимбал Л. М.	22, 23
Цина В. І.	77
Чайка І. А.	101, 102
Чевжик М. А.	177
Шевчишен О. В.	178
Шевчук Т. О.	57
Штельмах Г. Б.	131
Щавурський Б. Б.	29, 110
Янкович І. І.	113, 128
Янкович О. І.	85, 106, 111, 112, 115
Ярощук І. Д.	76, 114, 129
Яцюк У. Б.	179

Показчик назв

Аксіологічний компонент структури саморегуляції педагогічної діяльності в системі підготовки майбутнього вчителя	52
В. Сухомлинський і проблема активності особистості в умовах педагогічної діяльності	53
Вивчення мотиваційного, теоретичного та практичного компонентів готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу	54
Вивчення стану сформованості теоретичного компонента готовності майбутніх учителів до професійної активності	55
Використання дидактичних ігор на уроках природознавства в початковій школі	169
Вітаємо з ювілеєм Чайку В. М.	180
Володимир Чайка	181
Впровадження кредитно-трансферної системи організації навчання у процесі професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя	26
Готовність випускників педвузу до здійснення аналізу і самоаналізу педагогічної діяльності як критерій ефективності їх підготовки	27
Гендерне виховання молодших школярів у процесі позаурочної діяльності	150
Деадаптація дітей молодшого дошкільного віку до умов закладу дошкільної освіти	157
Детермінанти професійного самопізнання вчителя	56
Дидактико-технологічні знання і вміння в системі підготовки вчителя до здійснення саморегуляції педагогічної діяльності	57
Дидактико-управлінська діяльність учителя	58
Дидактична гра як засіб адаптації учнів першого класу до навчання в школі	147, 148
Дидактична мета як теоретична і практична проблема	59
Дидактична теорія: шляхи оновлення і засвоєння	60
Дидактичні ідеї Я. А. Коменського – основа конкретизації деяких принципів навчання	28
Дидактичні умови використання комп'ютера в початковій школі як ефективного засобу навчання	154
Дидактичні умови реалізації адаптивної функції навчання першокласників	176
Дидактичні умови творчого потенціалу студентів на заняттях з предметів гуманітарного циклу	117
Дидактичні умови формування вмінь самостійно-пізнавальної діяльності студентів засобами інформаційних технологій	136
Дидактичні умови формування ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників у процесі вивчення предметів математичної освітньої галузі	131
Директор інституту педагогіки і психології, доктор педагогічних наук, професор Чайка Володимир Мирославович	182
Діагностика мотиваційного компонента готовності майбутніх педагогів і вчителів-практиків до професійної активності	61
Діагностика мотиваційного компонента готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу	62
Діагностика теоретичного компонента готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу	63
Естетика розумової діяльності майбутнього вчителя	29
Естетичне виховання молодших школярів на уроках трудового навчання	143

Значення педагогічної спадщини Я. А. Коменського для вдосконалення навчально-виховного процесу та професійної діяльності вчителя	64
Ігрові технології на уроках математики в початковій школі	151
Інноваційні методи контролю навчальних досягнень учнів на уроках історії у старших класах	179
Інноваційні технології навчання у процесі викладання історії в старших класах	168
Інститут педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: сторінки історії та сьогодення, 2001-2011 рр.	99
Інтелектуальна культура вчителя як фактор інновацій у педагогічній діяльності	14
Інтерактивні технології як засіб формування соціальних та громадянських компетентностей молодших школярів	163
Інтуїтивні педагогічні рішення в структурі діяльності вчителя	65
Компетенція вчителя початкових класів щодо розуміння та аналізу здоров'я дітей молодшого шкільного віку	103
Концептуальні основи визначення навчальних компетенцій майбутнього вчителя в процесі його професійного становлення	66
Креативний розвиток учнів початкової школи в процесі музично-пізнавальної діяльності	145
Критерії і рівні сформованості навчально-пізнавальної діяльності студентів вищого технічного навчального закладу	67
Лідерські компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу: прогностичний аналіз	15
Майбутньому вчителю про основи педагогічної майстерності	16
Медіа як виховне середовище сучасної дитини	30
Методика педагогічного стимулювання	17
Методика роботи над простими задачами, що розкривають конкретний зміст арифметичних дій	166
Методологія дидактики як базовий інваріант теорії професійної освіти	68
Навчально-виховна робота з обдарованою молоддю у вищих педагогічних закладах України (друга половина ХХ ст.)	139
Навчально-виховний процес в педагогічному вузі: проблеми і перспективи	31
Навчально-пізнавальна діяльність студентів-істориків у процесі вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу	32
Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2012	101
Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2013	102
Організація здоров'язбережувальної діяльності в закладі дошкільної освіти засобами елементарного туризму	142
Організація і зміст дослідно-експериментальної роботи з підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності	69
Організація лабораторно-практичних занять з педагогіки з елементами тренінгу	108
Організація самостійної роботи студентів	70
Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в умовах закладів дошкільної освіти	149
Освітні технології в історії вищої педагогічної освіти України (1957–2008)	111

Освітні технології вищої школи України: проблеми та перспективи	112
Основи дидактики	5, 6, 7
Основи педагогічної майстерності	18
Основи професійної саморегуляції вчителя	109
Основи психології та педагогіки вищої школи	104
Основні підходи до розробки концепції і системи підготовки майбутнього вчителя до інноваційної педагогічної діяльності	33
Особливості організації розвивального навчання на уроках гуманітарного циклу в початковій школі	167
Особливості організації тестового контролю рівня освітньо-професійної підготовки майбутнього вчителя	71
Особливості педагогічної діагностики в навчальному процесі вищого педагогічного закладу освіти	72
Особливості формування педагогічного мислення майбутнього вчителя	34
Педагог – це не просто професія, це – покликання	187
Педагог за покликанням	188
Педагогіка	19
Педагогіка в кросвордах, чайнвордах і тестових завданнях	8
Педагогіка вищої школи	11
Педагогіка: тестові завдання	9, 10
Педагогічна рефлексія вихователів дитячих дошкільних установ	162
Педагогічна теорія і практика в аспекті розвитку пізнавальних процесів у майбутніх учителів	73
Педагогічний аналіз і самоаналіз у системі вузівської підготовки вчителя музики	74
Педагогічні здоров'язбережувальні технології в системі підготовки фахівців економічного профілю	121
Педагогічні ідеї К. Ушинського щодо самоорганізації професійної діяльності вчителя початкової школи	35
Педагогічні умови самореалізації студентів вищих навчальних закладів у процесі дозвілленої діяльності	134
Педагогічні умови формування особистісного самовираження старшокласників	171
Питання українського шкільництва в практичній і теоретичній діяльності М. Грушевського	75
Підготовка вчителя початкової школи до формування ключових та предметних компетентностей з іноземної мови	36
Підготовка майбутніх економістів до професійного спілкування у процесі вивчення гуманітарних дисциплін	129
Підготовка майбутніх учителів до реалізації державного стандарту початкової загальної освіти	105
Підготовка майбутніх учителів у вищих навчальних закладах Польщі до виховної роботи з учнями	128
Підготовка майбутніх учителів у Польщі до виховної роботи з учнями	113
Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування	106
Підготовка майбутнього вчителя до професійної саморегуляції в процесі вивчення педагогічних дисциплін	124
Підготовка майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності	12
Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до організації освітньо-розвивального середовища	122

Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями	120
Підготовка майбутнього економіста до професійного спілкування в процесі вивчення гуманітарних дисциплін: аналіз практики	76
Підготовка студентів до викладання суспільствознавчих дисциплін у середніх загальноосвітніх навчальних закладах	130
Підготовки майбутнього вчителя музики до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності	126
Положення про педагогічну практику студентів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка	20
Порівняльна педагогіка	13
Про деякі проблеми в підготовці вчителя до педагогічного аналізу і самоаналізу	77
Про категорії “свобода” і “необхідність” у педагогічній теорії та практиці	78
Про психолого-педагогічну підготовку вчителя в умовах кредитно-модульної технології навчання (з досвіду роботи)	79
Проблема формування іміджу менеджера соціально-педагогічної сфери	80
Проблема формування компонентів змісту навчального матеріалу в професійній діяльності вчителя	81
Проблеми змісту підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до інноваційної педагогічної діяльності	82
Проблеми підготовки вихователів ДНЗ до рефлексійної діяльності	38
Проблеми підготовки майбутнього вчителя до аналізу власної педагогічної діяльності на уроці	39
Проблеми взаємосв'язи дидактичної і методичної підготовки пед. кадрів	37
Професійне спілкування майбутніх економістів: теорія та технологія	114
Професійно-практична підготовка майбутнього вчителя: стан і шляхи вдосконалення	83
Психолого-педагогічна підготовка майбутнього вчителя в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу	84
Психолого-педагогічні основи навчання ліворуких дітей початкової школи	172
Психолого-педагогічні особливості використання гумору як засобу навчання і виховання учнів початкової школи	161
Психолого-педагогічні умови підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти до саморегуляції професійної діяльності в процесі навчання у закладах вищої освіти	85
Психолого-педагогічні умови подолання конфліктів у молодій сім'ї в період первинної адаптації	178
Психолого-педагогічні умови формування навчально-пізнавальної діяльності студентів	86
Реалізація компетентнісного підходу в підготовці вчителя початкової школи	40
Реалізація компетентнісного підходу в системі підготовки майбутнього вчителя	41
Реалізація наступності у розвитку обдарованості дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку	146
Реалізація педагогічних ідей дидактичного утилітаризму у вищій інженерній школі США (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.)	119
Реалізація принципу емоційності навчання на уроках в початковій школі	177
Реалізація принципу наступності у навчанні дітей старшого дошкільного віку та учнів першого класу початкової школи	174
Рівність, лідерство, спілкування в європейських прагненнях української	107

молоді: гендерний дискурс

Розвиток лідерських якостей загальноосвітніх закладів в процесі управлінської діяльності	156
Розвиток освітніх технологій у теорії та практиці вищої педагогічної освіти України (1957-2005)	115
Розвиток пізнавальної сфери дітей молодшого дошкільного віку в процесі організації конструктивної діяльності	159
Розвиток професійної активності майбутнього педагога як виявлення його суб'єктності	42
Розвиток управлінського потенціалу керівника закладу загальної середньої освіти в умовах освітньо-розвивального середовища	160
Роль управління процесом формування креативного потенціалу дослідника в системі вищої медичної освіти	153
Самоаналіз результатів педагогічної діяльності як засіб розвитку професійної активності майбутнього вчителя	43
Самоаналіз як необхідний компонент професійного становлення майбутнього вчителя	44
Саморегуляція діяльності вихователя дошкільного навчального закладу як проблема його професійно-педагогічної підготовки	45
Саморегуляція діяльності вчителя початкової школи як фактор його професійного саморозвитку	87
Саморегуляція педагогічної діяльності як засіб формування професійної культури майбутнього вчителя	46
Саморозвиток як особистісна форма активності майбутнього педагога і виявлення його суб'єктності	47
Самостійна навчальна робота й самоосвітня діяльність майбутніх педагогів як засоби їхньої самореалізації	88
Самостійна та індивідуальна робота і самоосвітня діяльність студентів в умовах кредитно-трансферної системи організації навчання у вищій педагогічній школі	89
Синтез логічного та інтуїтивного у структурі інтелектуальної діяльності майбутнього вчителя	90
Система розвитку професійної активності майбутнього вчителя в умовах навчання у вищому навчальному закладі	48
Система формування професійного досвіду музично-педагогічної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва	137
Структура, функції та рівні розвитку професійної саморегуляції вчителя	91
Сухомлинський і проблема активності особистості в умовах педагогічної діяльності	92
Теоретико-методологічні засади розвитку автономності студентів в освітньому процесі вищого навчального закладу	138
Теоретичні аспекти проблеми професійного саморозвитку педагога	49
Теоретичні аспекти розвитку професійної активності майбутнього вчителя	93
Теоретичні та прикладні аспекти організації тестового контролю знань студентів	94
Теория и технология анализа и самоанализа педагогической деятельности учителя начальной школы	21
Теорія і технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності	1, 2
Тестова форма контролю знань як засіб активізації навчальної роботи студентів	95
Технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної	

діяльності	50
Технологія формування інтегративних якостей пізнавальної активності студентів	96
Українська етнопедагогіка	22, 23
Управлінська практика	24
Формування в старших дошкільників початків природничо-наукових знань під час ознайомлення з неживою природою	144
Формування вмінь використовувати засоби інформаційних технологій у майбутній професійній діяльності вчителя початкової школи	141
Формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх лікарів	135
Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного аналізу (на матеріалі підготовки вчителя початкової школи)	3, 4
Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу	116
Формування громадянської компетентності молодших школярів	173
Формування естетичних почуттів молодших школярів засобами художнього слов	175
Формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін	132
Формування інтелектуальних умінь учнів початкової школи на уроках природничого циклу	164
Формування інтелектуальної культури майбутніх учителів природничих дисциплін у процесі професійної підготовк	123
Формування конструктивних умінь на уроках трудового навчання упочатковій школі	165
Формування креативних здібностей молодших школярів у процесі розв'язування навчальних завдань	133
Формування математичних уявлень старшого дошкільника в процесі організації сюжетно-рольових ігор	158
Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку у закладах дошкільної освіти	152
Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія	100
Формування навчальних компетентностей у майбутніх учителів предметів гуманітарного циклу	127
Формування навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів: теорія і практика	25
Формування навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих технічних навчальних закладів	118
Формування пізнавальної активності студентів медичного коледжу в процесі вивчення природничо-наукових дисциплін	125
Формування пізнавальної самостійності студентів педагогічного університету у процесі навчання іноземної мови	140
Формування самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів в умовах кредитно-модульної системи організації освітнього процесу	97
Формування самостійності в учнів початкової школи у роботі малокомплектної школи	155
Формування творчих обдарувань учнів початкової школи	170
Формування у школярів естетичного ставлення до праці	110
Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного аналізу (на матеріалі підготовки вчителя початкової школи)	3, 4

Ціннісно-цільова спрямованість навчального процесу в підготовці вчителя початкової школи до саморегуляції педагогічної діяльності	98
Чайка Володимир Мирославович	183, 189
Чайка Володимир Мирославович – доктор педагогічних наук, професор	184
Чайка Володимир Мирославович, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки і психології	185
Чайка Володимир Мирославович доктор педагогічних наук, професор, Тернопільський національний педагогічний університет	186
Що може забезпечити успішність гімназійної системи навчання?	51

ЗМІСТ

<i>Від укладача</i>	5
<i>Провідний вчений у галузі педагогіки (віри-присвята)</i>	7
<i>Володимир Чайка</i>	9
<i>Життя та діяльність Володимира Чайки. Біографічна довідка</i>	14
<i>Основні дати життя та діяльності</i>	16
<i>Науковий доробок професора В. М. Чайки</i>	18
<i>Кандидатська і докторська дисертації та їх автореферати</i>	18
<i>Наукові та навчально-методичні праці професора</i>	20
<i>Видання вченого-педагога у співавторстві</i>	21
<i>Тези доповідей конференцій, семінарів та симпозіумів</i>	24
<i>Статті із наукових фахових та інших видань</i>	28
<i>Редакційно-рецензійна діяльність В. М. Чайки</i>	34
<i>Наукова школа професора В. М. Чайки</i>	36
<i>Докторські роботи</i>	36
<i>Кандидатські роботи</i>	37
<i>Науковий керівник</i>	37
<i>Офіційний опоненти</i>	42
<i>Магістерські роботи</i>	47
<i>Дипломні роботи</i>	53
<i>Документи про життя та діяльність професора В. М. Чайки</i>	57
<i>Бібліографія праць В. М. Чайки</i>	58
<i>Відомості про подяки та нагороди</i>	59
<i>Наукові ступені та звання</i>	63
<i>Фотогалерея</i>	64
<i>Бібліометричний профіль вченого</i>	77
<i>Іменний покажчик</i>	78
<i>Покажчик назв</i>	82

Довідково-бібліографічне видання

Педагог за покликанням
до 60-річчя від дня народження професора,
доктора педагогічних наук,
декана факультету педагогіки і психології
Чайки Володимира Мирославовича

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Підписано до друку 2.03.2017 р.
Формат 60×84/16 Папір друк. Друк офсетний
Ум. друк. арк. 2,86. Обл.-вид. арк. 3,22.
Наклад 100 прим. Замовлення № 24

Віддруковано у видавничому центрі «Вектор»
46018, м. Тернопіль, вул. Кривоноса, 26,
Тел. 8 (0352) 40-08-12
8(0352) 40-00-63

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ТР № 46 від 23 березня 2017 р.
ФО Осадца Ю. В